

[Eva Kjør Hansen]

Forslaget er udelukkende af teknisk karakter og er en konsekvens af, at der er vedtaget en ophævelse af dobbeltbeskatningen ved aktieudbytte.

Vi ser frem til en hurtig udvalgsbehandling.

Pernille Frahm (SF):

Da et flertal i Folketinget sidste år gjorde aktieudbytter skattefrie, skabte man i sociallovgivningen et problem.

SF har tidligere rejst det over for ministeren, og vi er tilfredse med, at det løses nu.

Problemet er, at f.eks. pensionstillægget beregnes på baggrund af indtægten, og da aktieudbytter røg ud af selvangivelsen, kender man ikke disse længere.

Hertil kommer, at de pågældende har krav på at få fradrag for dette ikke kendte afkast i afkastberegningen.

Det er indviklet, men SF er uden skyld i dette, da vi stemte imod denne lempelse for aktionærerne.

Nu foreslår ministeren, at der sker et beregnet afkast med den procent, vi kender fra virksomhedsskatteloven, samt at kun de udbytter, der rent faktisk indgår i selvangivelsen, skal medregnes. Det er i orden, og det støtter SF.

Men vi vil gøre opmærksom på, at mange skatteydere ikke er opmærksomme på denne ændring af skattereglerne, og bankerne har i deres depotopgørelser i år ikke gjort en tøddel for at oplyse skatteyderne om lovændringen.

Dette er ikke specielt en kritik af partierne bag fritagelsen for beskatning af aktieudbytter, men en kritik af bankerne for ringe service over for deres kunder.

Desuden ser SF en risiko for, at folk, der er opmærksomme på, at udbytte af danske aktier ikke skal med på selvangivelsen, glemmer, at værdien fortsat skal med.

SF mener, at der fortsat er behov for, at aktier, der er børsnoterede, indberettes til Værdipapircentralen, på samme måde som det sker for obligationer. Da dette ikke sker, freder man i realiteten nogle skattesnydere, og man gør det også vanskeligere for de sociale myndigheder at beregne korrekte ydelser, hvis folk ikke har udfyldt selvangivelsen 100 pct. korrekt.

Men vi støtter lovforslaget.

Tom Behnke (FP):

Fremskridtpartiets folketingsgruppe har

diskuteret lovforslag nr. L 209 meget indgående, og vi har ikke kunnet finde nogen væsentlige argumenter imod forslaget, så vi stemmer for.

Bente Juncker (CD):

Det er rigtigt, hvad flere ordførere har sagt, at dette er et teknisk forslag, nemlig i forbindelse med dobbeltbeskatningen af aktier, og jeg kan sige, at vi stemmer for lovforslaget.

Lone Dybkjær (RV):

Jeg skal henholde mig til indlægget fra CD's ordfører.

Kofod-Svendsen (KRF):

Kristeligt Folkeparti kan også tilslutte sig dette lovforslag, der er et konsekvenslovforslag som følge af det, vi vedtog for nogle måneder siden vedrørende ændret beskatning af aktieudbytte.

Socialministeren (Else Winther Andersen):

Jeg siger tak for den velvillige indstilling til lovforslaget fra alle partier her ved første behandling. Det lover godt for, at vi hurtigt kan få det igennem udvalget.

Fru Jytte Andersen nævnte, at hun ville stille nogle tekniske spørgsmål i udvalget, og vi er selvfølgelig positivt indstillet over for en hurtig besvarelse.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

14) Første behandling af lovforslag nr. L 214:

Forslag til lov om ændring af lov om social bistand og lov om styrelse af sociale og visse sundhedsmæssige anliggender samt lov om påligningen af indkomst- og formueskat til staten (ligningsloven) m.m. (Ændring af reglerne om foranstaltninger for børn og unge, herunder reglerne om tvangsmæssig gennemførelse af foranstaltninger).

Af socialministeren (Else Winther Andersen).

(Fremsat 29/1 92).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Jytte Andersen (S):

Glansbilledet af den danske børnefamilie, der strutter af lykke og glade barneansigter, er falmet. Vores forestilling og drøm om, at dagens og fremtidens børn vokser op i et harmonisk samfund, hvor forældre har masser af overskud og energi, er langt fra virkeligheden. For en del, og desværre en stigende del, af børnefamilierne er de sociale, menneskelige og materielle problemer så massive, at der er brug for direkte støtte for at bringe børn og forældre på fode.

Det er klart Socialdemokratiets opfattelse, at de generelle børnepolitiske foranstaltninger skal være så gode, at familielivet kan blomstre uden offentlig indblanding.

Men den sociale udvikling, bl.a. forårsaget af en massiv nedskæringspolitik, er så katastrofal, at flere og flere familier bukkes under og ikke kan klare omsorgsforpligtelsen og forældreopgaven.

De svære sociale børnesager behandles sjældent godt nok, når det er gået galt. Hjælpen er for utilstrækkelig og mangelfuld. Indsatsen opleves ofte som hvilende på princippet om »så sent og så lidt som muligt«, selv om der er brug for massiv og tidlig støtte.

Børnene, som er de små og sårbare, er mest udsatte for at få varige men på sjæl og legeme. Det fælles ansvar svigter, og det er det fælles ansvar for udsatte børn, dette forslag handler om. Det handler om at styrke børns retsstilling, og det er på høje tid. Deres tarv og velfærd, som nu skal defineres bredere, nemlig som sundhed og udvikling, bedømmes for ofte igennem forældres og myndighedernes briller,

og dermed cementeres forældrenes uindskrænkede ejendomsret helt urimeligt både i den forebyggende indsats, i anbringelsessituationen og ved hjemgivelse.

I forslaget, som jeg på Socialdemokratiets vegne hilser velkommen, lægges der op til klare forbedringer. Tiden tillader ikke, at jeg kommer ind på alle elementer, men jeg vil trække nogle ting frem og også angive, hvor Socialdemokratiet vil arbejde for yderligere ændringer og forbedringer under udvalgsarbejdet.

Den kommunale forpligtelse til forebyggen- de og systematisk socialt arbejde gennem sociale handleplaner, der hviler på nødvendige og beskrevne undersøgelser, og som skal angive formål, metode og tidsperspektiv, er et klart signal til socialpolitikere lokalt om at prioritere disse svære sager.

Pligten til den åbne dagsorden over for forældre, børn og unge er en oplagt nødvendighed i sagsbehandlingen, hvor åbenhed og ærlighed opleves forskelligt – afhængigt af, hvilken side af skrivebordet man befinder sig på.

Pligten til at lytte til børn og skabe ro om deres liv, hvad enten det drejer sig om indsatsen i familien, eller når barnet er anbragt, og pligten, som også indeholder en oplysningspligt, til at give forældre og børn mulighed for aktindsigt, bisidder og advokatbistand, er klargjort. Forslaget indeholder en klargøring af, at svingdørsbørn, gråzoneanbringelser og såkaldt frivillige anbringelser er uacceptable både af hensyn til børn og forældre.

På fem områder vil Socialdemokratiet arbejde for, at forslaget gøres bedre:

- 1) At der gives børn og unge adgang til en anonym og åben rådgivning i den sociale forvaltning.
- 2) At aldersgrænserne for børns høringsret og partsret på 12 og 15 år skal sættes betydeligt længere ned.
- 3) Børn og unge-udvalget, som er foreslået, er en god balance mellem den kommunale forankring, det retlige og det børnesagkyndige, men spørgsmålet er, om vi kan supplere modellen, så det uvildige lægmandsprincip styrkes yderligere.
- 4) En vurdering af, om det offentliges synspunkt på en eller anden måde kan komme frem, når familierne trækkes igennem mediemaskinen på en ofte helt urimeligt ensidig og bevidst forkert præmis, vil vi rejse som tema i udvalget.

[Jytte Andersen]

5) Og endelig bør vi lovgivere vel også tilkendegive, at med et så betydeligt krav om et fagligt løft af det sociale arbejde i børnesager vil der være behov for et fagligt løft for de medarbejdere, som er ansvarlige for det grundlæggende arbejde.

Afslutningsvis vil jeg takke socialministeren for de holdninger, der fra ministerens side er lagt ind i forslaget, og for den lydhørhed, den tålmodighed, der har været vist over for Socialdemokratiets synspunkter, og takken håber jeg ministeren bringer videre til sine embedsmænd og -kvinder, som takken også omfatter.

Pia Christmas-Møller (KF):

Det foreliggende forslag til nye regler for indsatsen i forbindelse med foranstaltninger for børn og unge er et velgennemarbejdet resultat af et seriøst og grundigt forarbejde fra bl.a. det såkaldte Graversenudvalg.

Det er en lovgivning, som skal træde til i de heldigvis få, men til gengæld ofte meget ulykkelige familiesituationer, som enten er gået i en umenneskelig hårdknude, eller som er godt på vej til det. I den slags ekstreme situationer er der behov for, at lovgivningen dels yder de involverede parter retssikkerhed og dels sikrer en optimal udnyttelse af de eksisterende muligheder for en løsning.

Det Konservative Folkepartis overordnede familiepolitiske målsætning er, at der generelt og konkret skal sikres de bedst mulige betingelser for forældres og børns tilværelse. Uden at afvise andre samlivsformers berettigelse tror vi grundlæggende på, at langt de fleste foretrækker kernefamilien som den bærende enhed for den enkeltes trivsel. Den holdning ønsker vi afspejlet i lovgivningen generelt.

På samme måde ser vi det som et overordnet mål for den sociale indsats, at familierne holdes samlet, så længe det overhovedet er muligt, og så længe der overhovedet er et rimeligt perspektiv i det for de enkelte.

Vi må desværre konstatere, at der findes tilfælde, hvor forældre, f.eks. på grund af stofmisbrug, overhovedet ikke lever op til de helt fundamentale krav, man kan stille til forældrerollen, og hvor resultatet er, at børn efterlades i en helt uacceptabel forsømt og fastlåst situation. I den slags situationer er det vitalt, at nogen skrider ind, og at vi har en lovgivning, der regulerer indsatsen, ikke mindst fordi der i

familier med så tunge problemer ofte er både meget stærke følelsesmæssige bindinger og samtidig fundamentalt modsatrettede interesser.

Det Konservative Folkeparti har ønsket et nyt regelsæt, og vi har lagt særlig vægt på, at det bliver båret af et ønske om, at retsstillingen og gennemskueligheden bliver væsentligt styrket og forbedret. Det gælder familiens retssikkerhed over for det sociale system, og det gælder det sociale systems forpligtelser over for familien som helhed og hensynet til den unges og barnets tarv. Helt centrale nøgleord har for os været at styrke retssikkerheden for forældrene, at styrke retsbeskyttelsen af børn og unge og samtidig at sikre, at kravene til målrettedhed i det sociale systems indsats bliver væsentlig stærkere markeret.

Jeg vil særlig fremhæve kravet om, at der skal udarbejdes en plan med målbeskrivelse forud for en foranstaltning. Der lægges op til en meget præcis beskrivelse af de enkelte foranstaltningers indhold, og på samme måde lægges der op til en meget præcis beskrivelse af beslutningsgangen i forbindelse med f.eks. tvangsfjernelse.

Vi er fra konservativ side meget optaget af at sikre både forældre og børn og unge imod overgreb fra offentlig side. Det har været afgørende at finde en sammensætning blandt beslutningstagerne, som kunne imødekomme de ofte modsatrettede behov. Vi mener, man har fundet en gedigen løsning med kravene til børn og unge-udvalgets sammensætning. Det sikres her, at personer har en uafhængig status i forhold til det hidtidige forløb. Vi har sikret et væsentligt lægmandselement, og endelig har vi sikret en retsmæssig styrkelse af dommerens placering. Dommeren får stemmeret og tillige mulighed for at meddele dissens.

Der er således taget hensyn til de mange og ofte modsatrettede behov i forbindelse med sammensætningen af udvalget, som skal tage beslutning om de enkelte foranstaltninger.

Vi lægger vægt på, at børn får partsrettigheder ved 15-års-alderen, og vi mener også, det var en god idé at indføre en høringsret for 12-årige.

Forslaget indeholder mange forskellige og præcise elementer. Vi finder, at det er godt, at det bliver formuleret så præcist som overhovedet muligt. Det er vigtigt, at tingene bliver

[Pia Christmas-Møller]

skrevet således, at det er forståeligt for borgeren, hvad retstilstanden er, og forståeligt for de sociale myndigheder, hvad forpligtelserne er; det har været afgørende ved udarbejdelsen af lovforslaget.

Det er ikke hensigten, at der nu skal ske flere eller færre tvangsfjernelser i Danmark, det er alene hensigten at give nogle bedre retsforhold.

(Kort bemærkning).

Bente Juncker (CD):

Det er den konservative ordfører, der får mig herop. Der lød jo mange pæne ord om børnene, forældrene og familierne, der skulle stå sammen. Det er jeg helt enig i, men så forstår jeg altså ikke, at Det Konservative Folkeparti kan stå bag dette lovforslag.

Den foreslåede § 14 indeholder jo en krænkelser, en fuldkommen åbenlys krænkelser, af forholdet mellem børn og forældre, og dér sigter jeg selvfølgelig til telefonaflytning og krænkelser af brevhemmeligheden. Man giver i dette lovforslag en hjemmel til, at et udvalg nedsat af en kommunalbestyrelse kan gå ind og krænke det, der er så fundamentalt, nemlig telefons og brevhemmeligheden. Det gør Det Konservative Folkeparti i dette lovforslag, og jeg vil gerne spørge hvorfor. Hvorfor stiller man børn og forældre dårligere, end man stiller forbrydere i dette land? De har dog krav på at få en retskendelse.

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (FP):

At Socialdemokratiet er positivt indstillet over for dette makværk af et lovforslag, er ikke nogen overraskelse, men det undrer mig, at fru Pia Christmas-Møller fra det kongelige danske konservative folkeparti kan stå heroppe og sige, at det er en styrkelse af retssikkerheden.

Det blev omtalt, at det jo er forældre med misbrugsproblemer, og i de situationer må man nødvendigvis fjerne børnene. Men det er jo ikke de eneste situationer, der er lagt op til i forslaget. Hvis man ser i den foreslåede § 35, stk. 1, 4), så står der: Hvis børnene har »andre adfærds- eller tilpasningsproblemer«. Hvor går grænsen? Med den formulering kan man tvangsjerne stort set alle børn i dette kongerige.

Der bliver talt om retssikkerhed. Hvis vi kigger i den foreslåede § 14, som fru Bente Juncker også var inde på, om telefon- og brevkontrollen, så kan et udvalg bare sidde og beslutte den slags. Og fuldstændig rigtigt, som fru Bente Juncker var inde på: Selv den værste forbryder, man overhovedet kan tænke sig, har en bedre retsstilling end disse børn. Hvor er retssikkerheden henne?

(Kort bemærkning).

Inger Stilling Pedersen (KRF):

Min bemærkning og mit spørgsmål til den konservative ordfører går dels på indledningen, som vi var så 100 pct. enige i, og som kunne være taget ud af Kristeligt Folkepartis familiepolitik, dels på de konsekvenser, der kan være. Der er mange gode ting i forslaget, men der er også ting, som vi fra Kristeligt Folkepartis side er bange for, og jeg vil egentlig gerne spørge den konservative ordfører: Hvad med dette, at man kan adskille børn og forældre? Hvilke konsekvenser kan det få? Har man ikke overvejet, om man dér skulle give meget større retssikkerhed?

Så er jeg enig med hr. Tom Behnke i, at det jo ikke er de tilfælde, hvor det er oplagt, at der finder misbrug sted, der volder os problemer, men gråzonen, hvor der bliver sagt, at man ammer enten for meget eller for lidt eller tager sig for meget eller for lidt af barnet, og så er der altså nogle, der finder ud af, at det barn har brug for hjælp. Hvordan sikrer vi mod vilkårligheden i det? Det må være noget af det, vi skal ind på.

Og så lige en bemærkning til det sidste, om aflytning: Jamen så må der en retskendelse til, for det er jo nødvendigt i nogle tilfælde. Det må vi endelig slå fast.

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Jeg er meget enig med Kristeligt Folkeparti i, at det er af afgørende betydning, at vi sikrer imod vilkårlighed. Nu har vi jo i anden sammenhæng her til formiddag diskuteret retssikkerheden på andre felter inden for det sociale område. Jeg er meget enig i, at det er utrolig vigtigt, at vi sikrer imod vilkårlighed, og derfor har vi også lagt stor vægt på, at den slags beslutninger ligger i børn og unge-udvalget. Dér

[Pia Christmao-Møller]

er altså mennesker, der i modsætning til, hvad der er tilfældet i dag, er uafhængige af det hidtidige sagsforløb. Der kan altså ikke sidde personer, som har været inde på et tidligere tidspunkt i sagsforløbet, og træffe beslutninger om en konkret tvangsfjernelse. Der er taget højde for, at dommeren ikke bare skal vejlede og lede møderne, men tage direkte stilling i de konkrete situationer.

Vi har altså på den ene side et lægmandselement. Det består i, at ganske almindelige mennesker, som sidder i kommunalbestyrelsen, kan vurdere det ud fra almindelig sund fornuft. Derudover har vi en psykolog, som har stemmeret, og en dommer, som har stemmeret. Og det mener jeg altså skulle kunne dæmme op for den slags vilkårlighed, som Kristeligt Folkeparti er bekymret for. Vi har i alt fald samme mål.

Med hensyn til de andre indlæg omkring telefonaflytning: Jamen det skal ikke være nogen hemmelighed, at vi da naturligvis har overvejet det spørgsmål meget i forberedelsen. Vi har overvejet, om man skulle gennemføre en bestemmelse om, at der skulle en retskendelse til, men virkeligheden er, at der, indtil dette lovforslag bliver lov, faktisk gennemføres telefonaflytning, brevkontrol og lignende ude omkring i de her ekstreme situationer. Og vi har altså ønsket at få præciseret: Hvad kan og hvad må både det sociale system og forældre og børn og unge i lovgivningen?

Vi vil ikke skjule noget, og vi har under forberedelsesarbejdet faktisk fundet frem til, at det ville være en tom retsbeskyttelse at gennemføre et krav om en retskendelse i denne sammenhæng. Det er baggrunden for, at det ikke er medtaget. Vi skal jo lige huske på, at det igen er en sag, som også skal besluttes i børn og unge-udvalget.

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (FP):

Det er rigtigt, som det er blevet sagt, at der er et lillebitte gran af positivitet i, at børn og unge-udvalget skal være uafhængigt af socialudvalget, men så hører det også op. Hvilke andre muligheder har de politikere end at følge forvaltningens indstilling? De er nødt til at læse de papirer, som forvaltningen er fremkommet med; de kan ikke andet. Og fordi man sidder i dette særlige børn og unge-udvalg, er der

jo ikke noget krav om, at man skal have en speciel juridisk viden eller speciel socialpolitisk viden. Det er der ikke noget krav om, så det kan være helt almindelige mennesker, der sidder der.

Jeg er helt enig i de bemærkninger, der er til lovforslaget, om, at det er en fordel at have lægmænd inde i det her. Men hvis man lagde det over til en retsafgørelse, kunne vi jo godt fastholde princippet om, at der er lægdommere med i afgørelsen. Så har vi begge principper tilgodeset. Og først i det øjeblik, hvor vi får disse sager lagt over til en domstolsafgørelse, er retssikkerheden sikret og ikke før.

(Kort bemærkning).

Bente Juncker (CD):

Jeg vil gerne sige til den konservative ordfører: Al den snak om udvalget – at det er uafhængigt osv. – det er selvfølgelig rigtigt, og det er godt så langt.

Så havde jeg forventet, at den konservative ordfører havde læst lovforslaget og vidste, at der stod i det, at ombudsmanden faktisk havde haft en sag, hvor han sagde: Der skal en lov-hjemmel til. Så vil jeg svare på det med det samme. Ombudsmanden tager jo ikke politisk stilling.

Men det, der er så grelt, er, at en konservativ, der sætter retsbevidstheden højt, står og siger herfra: Vi mente med dette, at det var en tom retsbeskyttelse. Jamen hvad i alverden har vi så domstolene for? Hvorfor i alverden skal man så, når det gælder forbrydere, lave retskendelser midt om natten osv. for at kunne gå ind og ransage? Hvad skal det til for? Er det også tomt? Hvad mere er tomt?

(Kort bemærkning).

Inger Stilling Pedersen (KRF):

Nu svarede den konservative ordfører jo ikke ret meget på spørgsmålet med hensyn til adskillelse af børn og forældre over en længere periode. Men jeg kan sige, at jeg undrede mig over, at Det Konservative Folkeparti så generelt sluttede op omkring lovforslaget, for der er vitterlig mange gode ting, men der må da også være nogle ting, som man ikke er enig i, og som man f.eks. kunne have sagt noget om at man gerne ville se nærmere på.

[Inger Stilling Pedersen]

Hvad med, at man kan indlægge et barn på en psykiatrisk afdeling? Hvis det var en voksen, så skulle der en hel masse ting til. Her kan man bare sige f.eks.: Nu skal du lære at elske din far, så indlægger vi dig altså et stykke tid, så du kan lære det. Barnet er jo prisgivet. Det er nogle af de ting, jeg gerne vil bore noget mere i. Hvordan sikrer man barnet imod al den vilkårlighed? Eller at det bare kan blive lægeundersøgt? Selvfølgelig – hvis barnet er dødsyndt og sådan noget, men fordi nogen mener, det nu er nødvendigt at se, om der er sket et eller andet? Den vilkårlighed synes jeg vi er nødt til at se på. Hvordan får vi det ind i lovgivningen, at vi ikke blot sikrer børnene mod misbrug, men også forældrene mod misbrug fra det offentlige system?

(Kort bemærkning).

Jytte Andersen (S):

Jeg synes, hr. Tom Behnkes udtalelser var et udtryk for en ualmindelig grov underkendelse af kommunalpolitikere og folk, der i øvrigt interesserer sig for børn og unge. Naturligvis er de ved deres fulde fem, når de træffer beslutninger i disse sager, og de lader sig såmænd ikke styre af, om en socialrådgiver mener det ene eller det andet. De træffer beslutningen efter nogle ganske gedigne og alvorlige overvejelser; derom er der ingen tvivl. Det nærer vi i hvert fald ikke tvivl om i Socialdemokratiet.

Så synes jeg, det er et lidt forfejlet billede at få fremmanet både fra Fremskridtspartiet og Kristeligt Folkeparti, når man ligesom lader det fremstå, at man bare kan fjerne børn så let som at knipse med fingrene. Hvad er det for nogle situationer, der skal til, for at man overhovedet overvejer at fjerne et barn uden samtykke? Det er, når det er på grund af utilstrækkelig omsorg, når der er tale om vold og andre alvorlige overgreb, når der er tale om misbrug, misbrugsproblemer, kriminel adfærd, eller når der er andre adfærds- og tilpasningsproblemer hos barnet og den unge, og når disse ting medfører en åbenbar risiko for, at barnets eller den unges sundhed og udvikling lider alvorlig skade.

Det er altså ikke ligegyldige argumenter, der ligger bag den mulighed for at anbringe et barn. Man hugger ikke nogen børn ud af vel fungerende familiers varme hjem osv. Det er, når det går helt galt. Og dér synes jeg forslaget

lægger op til en stor afbalancerethed i forhold til det folkelige element, de solide kommunalpolitikere, som vi ved arbejder dybt seriøst med det her, det retslige og en børnesagkyn-dighed, som nu kommer ind i beslutningspro-cessen.

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Som jeg allerede har sagt, er det afgørende for Det Konservative Folkeparti at sikre mod overgreb både fra det sociale systems side og fra forældrenes side. Vi skal altså huske på, at det her ikke er en almindelig sag mellem voksne mennesker; der er tale om børn og ikke en sag, som skal afgøres ved en almindelig juridisk fight i en retssag. Jeg tror ikke rigtig, at hr. Tom Behnke og fru Bente Juncker har gjort sig klart, hvad det er for en type sager, vi har med at gøre her, hvis man i den grad kan argumentere for, at det i højere grad skal være en rets-sagsafgørelse. Det er et helt andet system, der dér træder ind, og med nogle helt andre traditioner.

Her er tale om nogle meget ekstreme situationer, som ikke skal forveksles med den almindelige kernefamilieidyl. Det handler om børn, som ikke engang får den mad, de har brug for. Jeg kan mange historier, hvis tiden tillod det, men det skal jeg så vente med til senere, hvis man stadig væk ikke er overbevist om, at lovforslaget først og fremmest sigter mod at hjælpe den svage part, barnet og den unge, der er udsat for voldsomme overgreb og misrøgt i familien. Og det findes altså. Selv om vi ikke bryder os om det, så findes det i Danmark – ikke i særlig mange tilfælde, heldigvis da. Men dér må vi altså stille krav til lovgivningen om at gå ind og sikre barnets tarv.

Med hensyn til spørgsmålet om telefonaflytning ved fru Bente Juncker formentlig, at der kan være tale om, at man skal handle hurtigt og her og nu. Når vi først har at gøre med børn, der er tvangsfjernet, som er placeret på en institution væk fra forældrene, så er der altså en overordentlig god grund til det. Og dér er det, vi vil sikre, at børnene ikke bl.a. af følelses-mæssige grunde eller lignende bliver misbrugt af f.eks. forældrekredsen udenfor. Det er jo meget ofte f.eks. kriminelle miljøer, det her handler om. Det er i utroligt ekstreme og få tilfælde, det her overhovedet vil komme til an-

[Pia Christmas-Møller]

vendelse, men vi synes, det er godt at leve op til Ombudsmandens anbefaling om at lade det fremgå af lovgivningen, at den mulighed eksisterer. Man har brugt det længe, men vi synes ærlig talt, det er på sin plads, at det så også fremgår af lovgivningen, så man ved, hvad man har at forholde sig til.

Med hensyn til Kristeligt Folkeparti må jeg vende tilbage på et senere tidspunkt; tiden er løbet.

(Kort bemærkning).

Inger Stilling Pedersen (KRF):

Det er til fru Jytte Andersen, der mente, at vi måske var lidt for langt ude her. Det er vi faktisk ikke, for det drejer sig om to forskellige ting, som også den konservative ordfører var inde på.

Vi har de ekstreme tilfælde, alle de tilfælde, hvor det er så oplagt; dér er der ingen problemer. Problemerne opstår i det øjeblik, der kan være tvivl om, hvorfor man fjerner et barn, fordi nogle mener, det skal fjernes. Fru Jytte Andersen mente, at kommunerne altid undgår at lade sig styre. Det gør de fleste. Der er kommuner, som der aldrig er nogen som helst klager fra, men så er der de kommuner, som næsten alle klagerne kommer fra. Problemet ligger i, at man måske får sagerne overgivet og så bare lader dem køre videre med udtalelserne fra psykolog og socialrådgiver osv., uden at man selv sætter sig ind i sagen.

Derfor er det en god ting i lovforslaget, at man lægger den praksis væk og siger, det ikke må være de samme personer.

Men der er virkelig tilfælde, hvor folk skal flygte til udlandet og gemme sig for de sociale myndigheder herhjemme, og så må man jo overveje: Hvad er grunden til det? Er det, fordi der foreligger noget kriminelt, eller er det, fordi man har fået et barn fjernet og ikke kan forstå grunden til det, fordi en psykolog eller en socialrådgiver har ment et eller andet?

Det, vi gerne vil drøfte i forbindelse med dette forslag, er, hvordan vi sikrer, at det bliver så godt som overhovedet muligt. Vi afviser ikke forslaget som sådan, men siger: Kan vi få gjort det bedre? Og det mener vi vi kan.

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (FP):

Fru Jytte Andersen beskyldte mig for at underkende de kommunalpolitikere, vi har rundt i landet. Nej, bestemt ikke. Det er en hensyntagen til, at der i kommunalbestyrelser kan være medlemmer, som ikke har den faglige viden på disse områder. Alle, der har det mindste kendskab til det her, ved jo godt, at det er ikke nogen særlig rar beslutning at skulle træffe, og det vil sige, at der heller ikke er så mange, der har lyst til at sidde i de udvalg. Så det er en hensyntagen til de mennesker; de skal ikke have den yderligere belastning, at de på et meget, meget tyndt og skrøbeligt grundlag skal træffe deres beslutninger.

Fru Pia Christmas-Møller fortsætter med sin retssikkerhed. Vi har været inde på telefon- og brevhemmeligheden, hvor man jo for alle andre skal have en retskendelse, jf. retsplejeloven.

Der er også problemer i § 32 d, hvor udvalget kan beslutte at gennemføre en undersøgelse ved anbringelse på institution eller indlæggelse på sygehus, herunder psykiatrisk afdeling, uden at man skal opfylde betingelserne i lov om tvang i psykiatrien. Det vil sige, at små børn kan man tvangsanbringe på disse psykiatriske afdelinger uden videre. Hvor er vi henne?

Når man taler om tvangsfjernelse, så er jeg helt enig i de groteske tilfælde, der selvfølgelig også er, med misbrugsproblemer, vold osv. Dér er vi enige, det er ikke det, vi diskuterer; vi diskuterer gråzonen. Og der står klart og tydeligt »andre adfærds- eller tilpasningsproblemer hos barnet eller den unge«. Prøv at lave en rundspørge her i Folketinget blandt de 179 medlemmer, politikere, som alle er idealister, og som garanteret har haft deres problemer gennem deres skoletid, fordi man altid har været oppe at toppes rent politisk med nogen. Det er adfærds- og tilpasningsproblemer. Er det nok til, at man kan gå hen og blive tvangsfjernet? Det er så gråt et område, man går ud i her, og det vil man overlade til nogle kommunalpolitikere at sidde og træffe afgørelser i!

(Kort bemærkning).

Bente Juncker (CD):

Ja, og det skal være min sidste korte bemærkning i denne omgang.

Jeg vil sige til fru Pia Christmas-Møller, at når man taler så pænt om familiepolitikken,

[Bente Juncker]

når man taler så pænt om børn og forældre og deres retssikkerhed, så må mindstekravet være, at der i det lovforslag står, hvad retssikkerheden er selv i de mest ekstreme situationer, og det gør der altså ikke her. Det går langt ud over, hvad man egentlig kan tillade sig, og hvad der er almindeligt i dette land.

Så sagde fru Pia Christmas-Møller, at man skulle handle hurtigt i nogle situationer. Ja, det skal man, og det er der sikkert behov for, men så må jeg altså minde om, at man utrolig hurtigt kan få en dommerkendelse i dommervagten. Der er faktisk vagt på, og det kan man få i løbet af en time eller to, og hurtigere skal det altså heller ikke gå.

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Jeg har meget svært ved at forstå hr. Tom Behnkes argumentation. At det skulle være galt, at ganske almindelige mennesker med deres sunde fornuft og deres erfaring som bagage skal være med til at afgøre de her sager. Jeg kan faktisk ikke forestille mig noget bedre bolværk imod tidlige sagsbehandlers misforståede indgreb. Jeg kan faktisk ikke rigtig forestille mig det, når det samtidig er sådan, at der er juridisk og psykologisk ekspertise med i afgørelsen.

Jeg må sige, at jeg er lidt bekymret over de udtalelser, der har været hidtil, og som har været båret af en meget dyb mistillid til det nuværende system, og hvor man så på baggrund af den mistillid i virkeligheden ønsker et lovforslag udarbejdet under hensyn til først og fremmest at sikre gråzonen; så skidt være med det, der var lovforslagets egentlige målgruppe, nemlig dem, der virkelig er nødstedte.

Selv om det er barsk snak, der skrives om i lovforslaget, synes jeg, det er nødvendigt at skrive, hvilke muligheder systemet har i de ganske særligt ekstreme situationer, frem for at lade det ligge under gulvtæppet.

Jeg synes, fru Inger Stilling Pedersen har galt fat, når hun taler om, at der skulle et stort forløb til, inden man overhovedet kan få undersøgt et barn hos en læge. Må jeg fortælle bare ét af de eksempler, jeg har kendskab til:

Det er et barn, som var uønsket, og som blev fundet som 2-årig på et loft bundet til en pæl. Da barnet blev fundet af naboer fra nabogårdene, kunne barnet overhovedet ikke tage fast

føde til sig. Det barn er i dag på en psykiatrisk institution og skal have at vide, når noget er godt og dejligt, så kan vedkommende grine og smile, og skal have at vide, når noget er sørgeligt og tragisk. Følelseslivet er fuldstændig ødelagt. Eksperterne skønner, at den gut faktisk i dag som 20-årig ville have været et matematisk geni, hvis ikke han var blevet destrueret på den facon af forældrene.

Eva Kjer Hansen (V):

I Venstre lægger vi stor vægt på, at familiens krav på selvstændighed og privatliv respekteres. Det gælder selvfølgelig i særlig grad i de ulykkelige situationer, hvor de offentlige myndigheder nødvendigvis må inddrages i familiens forhold.

Der er vel egentlig ingen af os, der bryder os om, at de offentlige myndigheder overhovedet skal have lov til at bryde ind i en families privatliv. Forældre og børn må selvfølgelig indrette deres tilværelse, som de vil, men samtidig må vi erkende, at der er nogle – heldigvis få – forældre, der ikke formår at leve op til det ansvar, det er at have børn.

Når børn udsættes for sådan noget som seksuelt misbrug, vold, psykisk terror eller lignende, må det offentlige anstændigvis gribe ind for at give barnet eller den unge mulighed for at vokse op under bedre forhold.

I socialministerens nye lovforslag præciseres og udbygges familiens retsstilling. På en række områder sker der væsentlige ændringer og stramninger i forhold til i dag.

Jeg vil pointere, at vi i Venstre lægger megen vægt på den forebyggende indsats. Hvis man på nogen måde kan klare problemerne inden for familien, er det det bedste. Der er en række muligheder for, at kommunen kan sætte ind med økonomisk hjælp, rådgivning eller andre ting og dermed eventuelt undgå en fjernelse.

I de tilfælde, hvor det så alligevel er nødvendigt at overveje en fjernelse, er det vigtigt, at familien sikres optimal retssikkerhed.

Af væsentlige ændringer er først og fremmest, at der indføres ændrede regler for det organ, der træffer afgørelsen om en eventuel tvangsfjernelse. Beslutningskompetencen forbliver i kommunalt regi, men gøres mere uafhængig ved, at der stilles særlige krav til udvalgets sammensætning og arbejdsgang. Blandt andet må kommunalbestyrelsesmedlemmer ik-

[Eva Kjer Hansen]

ke samtidig sidde i det såkaldte personsagsudvalg.

Dommeren får en mere central placering i udvalget. Ud over at han skal lede møderne, får han stemmeret, og såfremt dommeren har en anden opfattelse af sagen, skal det fremgå af afgørelsen. Ligeledes får dommeren mulighed for at indhente yderligere oplysninger og kræve egentligt retsligt forhør, jf. retsplejeloven, hvis han skønner, at det er nødvendigt for at få alle oplysninger frem.

En anden vigtig ændring er kravet om en handlingsplan. Inden der træffes beslutning om en fjernelse, skal der udarbejdes en plan, hvori kommunen nøje begrunder, hvorfor man griber ind. Endvidere skal der gøres rede for, hvilke foranstaltninger man vil sætte ind med, hvor længe man påregner anbringelsen vil vare, og hvilke initiativer der påtænkes iværksat til støtte for familien. Kravet om en handlingsplan skal sikre en bedre information og kontakt mellem kommunen og forældrene. Det er naturligt, at forældrene inddrages i alle beslutninger og får ordentlig besked om, hvad der foregår.

Af andre ændringer, som jeg lige vil fremhæve, er, at unge over 15 år får partsrettighed, og at børn over 12 år får ret til at blive hørt, inden en afgørelse træffes.

Med dette lovforslag forbedrer vi forældres og børns retssikkerhed ved at formulere mere præcise krav og regler om, hvad man overhovedet kan tillade af indgreb fra de offentlige myndigheders side i de situationer, hvor børn og unge udsættes for en eller anden form for mishandling.

Med disse bemærkninger skal jeg meddele, at et flertal i Venstres folketingsgruppe kan støtte forslaget.

To medlemmer af Venstres folketingsgruppe, fru Inge Dahl-Sørensen og fru Birthe Rønn Hornbech, har meddelt, at de vil stemme imod lovforslaget. De vigtigste indvendinger fra disse to medlemmers side mod lovforslaget er bestemmelsen om, at der uden retskendelse kan træffes beslutning om indgreb i telefonhemmelighed mellem forældre og børn, og desuden finder de to medlemmer ikke, at de fornødne retsgarantier er indeholdt i disse nye regler om tvangsfjernelse.

Men som sagt støtter den øvrige gruppe varmt dette lovforslag, og vi ser frem til en positiv udvalgsbehandling.

(Kort bemærkning).

Inger Stilling Pedersen (KRF):

Både den konservative ordfører og Venstres ordfører lagde særdeles megen vægt på det, som vi alle sammen lægger vægt på herinde, nemlig de børn, der virkelig er udsat for vold og alting. Men man går let og elegant hen over den gruppe, som vi er nogle der ved lider overlast på grund af systemet.

Det er derfor, vi gerne vil spørge Venstres ordfører: Føler man, at dette lovforslag effektivt nok tilgodeser den gruppe, der i dag mere eller mindre er prisgivet nogle kommunale myndigheder? Altså i de tilfælde, hvor det egentlig ikke kan bevises, at der er noget galt, men hvor en psykolog, en socialrådgiver eller andre mener, at det barn måske ikke får det, som det skulle have – at moderen er for pylret eller ikke pylret. Det er ikke noget, jeg har fundet på; det er tilfældet. Der kan være mange argumenter for at sige, at barnet lider skade. Mener man, at dette lovforslag er godt nok, eller er man villig til at gå ind i et udvalgsarbejde og se på, om der er ting, der bør ændres, sådan at vi kan få en bedre retssikring af de mennesker, der i dag føler sig prisgivet, og som må gå under jorden og gøre mange andre ting, som det ikke skulle være nødvendigt at gøre i et samfund, hvor vi siger, vi varetager børnenes interesser?

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (FP):

Det er helt i orden, at vi får indført, at når man er over 15 år, så har man en egentlig partsstatus; det synes jeg er fint.

Men med hensyn til de 12 år – hvorfor har man lige valgt 12 år? Hvad er fru Eva Kjer Hansens begrundelse for at støtte, at når barnet er 12 år, så skal det høres? Hvis nu man er 11 år, kan man så ikke have lige så stor indlevelse, indsigt i, hvad det er, der foregår omkring én, som en 13-årig? Er der ikke så stor forskel på børn og deres udvikling, at 12 år er en mystisk, magisk grænse, som man egentlig slet ikke kan sætte? Hvorfor skal det lige være 12 år? Kunne man ikke sige, at alle børn skal høres, men at man tager hensyn til barnets alder, når man skal vurdere barnets udtalelse?

(Kort bemærkning).

Eva Kjer Hansen (V):

Jeg skal sige til fru Inger Stilling Pedersen, at vi med dette lovforslag ønsker at sikre forældrenes retsstilling, men også ønsker at sikre børnenes retsstilling. Vi erkender, at der altså er et behov for, at børn og unge kan få hjælp, når de er ude i disse misbrugssituationer, at der skal være mulighed for, at børn og unge kan råbe om hjælp, og at myndighederne så kan sætte ind og hjælpe de børn og unge, der er i vanskeligheder.

Vi mener rent faktisk i Venstre, at vi med dette lovforslag med de skærpede krav, med de mere præcise formuleringer, indsnævner den grå zone, og netop ved at sikre uafhængighed i udvalgsbehandlingen, ved kravet om handlingsplan og muligheden for advokatbistand under de tilfælde, hvor forældrene er imod nogle indgreb, er vi med til at styrke retsstillingen for både børn og forældre.

Men det er vigtigt for mig at understrege, at vi altså skal tage hensyn til begge parter. Det her drejer sig ikke kun om forældrene, det drejer sig også om børnene.

Vi mener, at forslaget i høj grad styrker retssikkerheden, men jeg skal da ikke udelukke, at vi vil være positive, hvis der kommer nogle gode forslag fra Kristeligt Folkeparti til en yderligere forbedring.

Til hr. Tom Behnke skal jeg sige, at vi har valgt aldersgrænsen på 15 år som betingelse for partsrettighed, fordi vi finder den helt naturlig; den går igen i mange andre love. Aldersgrænsen på 12 år, når der er tale om ret til at blive hørt, har vi lagt os fast på ud fra den vurdering, at når man er fyldt 12 år, har man nået et udviklingstrin og en modenhed, hvor man er i stand til at formulere sine egne ønsker. Det kan være svært at sætte en fast aldersgrænse, fordi børns og unges udvikling former sig meget forskelligt, men jeg vil fremhæve over for hr. Tom Behnke, at det også fremgår af bemærkningerne, at man skal sørge for at inddrage børn og unge og lytte til, hvad de måtte have at sige, så meget det overhovedet er muligt.

(Kort bemærkning).

Bente Juncker (CD):

Ja, jeg bliver nødt til at spørge Venstres ordfører om dette med retssikkerheden. Venstre er jo kendt for at mene, at sikringen af borgernes

retsstilling er en af vore fornemste opgaver, det er noget, Venstre taler meget om på vælgermøder osv., og derfor vil det være meget rart at få et klart svar fra Venstres ordfører her i dag. Jeg hørte Venstres ordfører sige, at det drejede sig jo kun om få forældre. Ja, det er rigtigt, gudskelov, men mener fru Eva Kjer Hansen dermed, at når det er tilfældet, må man bryde en af de fundamentale grundpiller i vort samfund: at man har ret til at blive stillet for en dommer, når der sker et indgreb? Det vil jeg gerne have et klart svar på.

(Kort bemærkning).

Jytte Andersen (S):

Vi kunne såmænd have stillet det samme spørgsmål som hr. Tom Behnke, men det gør vi nu ikke. Vi har signaleret her under førstebehandlingen, hvorfor det lige skal være 12 og 15 år, men naturligvis kan vi diskutere åbent og forhåbentlig fordomsfrit i udvalget, om det lige præcis er de aldersgrænser, vi skal lande på. Børn kan jo udmærket formulere sig meget tidligt, de ved faktisk, hvad der er op og ned på deres situation, de er ofte ganske robuste, fordi de har levet en barsk tilværelse, og derfor har de deres egne meninger om deres eget liv. Derfor synes vi, aldersgrænsen skal nedsættes.

Men jeg synes alligevel, det ville være forkert at lade det fremstå, som om man ikke hører børnenes mening, når de ikke er fyldt 12 år. Det fremgår faktisk meget klart af bemærkningerne til lovforslaget, at forvaltningen har pligt til at informere børn. Det er først, når de er 12 år, at de får ret til at blive hørt, men hele grundlaget og hele filosofien i lovgivningen er, at man naturligvis både skal inddrage forældre og børn, uanset om børnene er 5, 7 eller 12 år. Men lad os få en diskussion om aldersgrænserne i udvalget.

Fru Inger Stilling Pedersen var inde på, hvordan man kunne sikre mod vilkårlighed og magtfuldkommenhed, og det er jo sådan set det, hele lovforslaget går ud på. Vi har hæftet os ved i Socialdemokratiet, at kommunernes pligt til at gøre opmærksom på, at forældrene har ret til aktindsigt, er meget klart præciseret. Man har pligt til at gøre opmærksom på, at både barnet og forældrene kan få en bisidder lige fra starten af sagsforløbet, man har pligt til at oplyse om høringsretten, og man har pligt til at oplyse om partsrettigheden. Vi synes, at der

[Jytte Andersen]

er lagt op til megen åbenhed og meget klare forpligtelser fra kommunernes side til at sikre mod vilkårlighed og magtfuldkommenhed, og jeg har også indtryk af, at vi er enige om, at noget sådant ikke må ske.

(Kort bemærkning).

Inger Stilling Pedersen (KRF):

Jeg vil straks sige, at jeg er helt enig med fru Jytte Andersen i, at der er gode ting i forslaget – det har jeg jo sagt hele tiden – men der er også ting, som kunne blive bedre.

Og når Venstres ordfører ligesom lægger op til, at det jo drejer sig om børnene, jamen lad os så tage børnene i de forskellige situationer. Ifølge forslaget kan man fjerne et barn med politiets hjælp, ligesom det er tilfældet i dag, men det barn, der bliver ført skrigende bort af en politibetjent, vil det blive præget for resten af livet? Jeg har for år tilbage efterlyst en undersøgelse af, hvordan det går de børn, der bliver tvangsfjernet. Vil en sådan oplevelse ikke påvirke barnet psykisk?

Barnet kan også skilles fra sine forældre i kortere eller længere tid. Hvordan har børn det, hvis de ikke må se deres mor i et halvt år, uanset hvor små eller store de er? Føler de, at forældrene har glemt dem og svigtet dem? Forstår de, hvad der ligger i det? Jeg vil gerne have belyst i udvalget, hvordan vi sikrer, at børnene stadig væk er klar over, at deres forældre holder af dem trods adskillelsen. Vi har også eksempler på, at plejeforældre bliver så glade for børnene, at de ønsker at beholde dem, og så kommer det til noget tovtækkeri. Jeg mener i højeste grad, at børnene skal i centrum, men både forældrene og børnene skal altså også sikres en god retsstilling, men jeg kommer tilbage til det i min ordførertale. Og så er jeg også helt enig med fru Jytte Andersen i, at vi skal se på de aldersgrænser.

(Kort bemærkning).

Eva Kjer Hansen (V):

Til fru Inger Stilling Pedersen vil jeg sige, at vi vel alle sammen har en idealforestilling om familien, hvor forældre og børn har det godt med hinanden, og hvor der ingen problemer er. Men vi kan faktisk godt finde situationer, hvor et lille barn har bedst af ikke at måtte se sin mor et halvt år, hvis det bliver udsat for

groft misbrug, vold eller lignende ting, og jeg vil bare sikre mig, at vi kan hjælpe de børn, der lever under helt urimelige forhold i hjemmet, til at opnå en bedre tilværelse.

Til fru Bente Juncker vil jeg sige, at jeg er absolut ikke tilhænger af, at tvangsfjernelses-sager skal afgøres ved domstolene. Jeg mener, det vil have en meget uheldig virkning; man risikerer, at forældre og børn vil blive spillet ud mod hinanden, og at mulighederne for at genforene familien på et senere tidspunkt vil være minimale. Tværtimod tror jeg, at kompetencen ligger bedst i kommunalt regi, hvor udvalg bestående af lægfolk, dommere og pædagogisk-psykologiske konsulenter kan træffe beslutning om, hvilke foranstaltninger der skal træffes i den konkrete situation. Vi har jo netop for at styrke det juridiske element givet dommeren større beføjelser, muligheden for retlige afhøringer, og vi har præciseret, at hvis dommeren er uenig i flertallets afgørelse, skal det tydeligt fremgå.

Fru Bente Juncker var meget imod, at man kan udøve brev- og telefoncensur. Der er tale om, at man kun kan kontrollere telefonsamtaler i form af medhør, og at man kun kan udøve brevcensur, når den unge står ved siden af og er med til at åbne brevet. Der kan være behov for det i de tilfælde, hvor lederen af den institution, hvor den unge er anbragt, får viden eller mistanke om, at han eller hun er ude i kriminalitet, så det af hensyn til den unges sikkerhed er nødvendigt at gribe ind. Institutionslederen har jo ansvaret for dem, der er anbragt på den pågældende institution, og må derfor også have fornøden kompetence, og i øvrigt har jeg stor tiltro til, at børn og unge-udvalget sagtens kan klare kontrollen med de foreliggende muligheder.

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Det bliver uægtelig spændende at høre CD's og Kristeligt Folkepartis ordførerindlæg, for der er jo efterhånden nogle ting, som trænger til en afklaring. Taler de to partier for en egentlig domstolsbehandling i første fase af disse tvangsfjernelsessager, eller mener man, at de fortsat skal ligge i det sociale system? Det er vigtigt at understrege her, at en afgørelse, som er truffet af børn og unge-udvalget, kan indankes for de almindelige domstole til enhver tid; den mulighed eksisterer stadig væk.

[Pia Christmas-Møller]

Må jeg godt sige til fru Inger Stilling Pedersen, at det lyder jo næsten, som om man skal ty til de mest barske foranstaltninger, lige så snart man overvejer at gennemføre nogle forholdsregler over for et barn, der har problemer i familien. Det er jo ingenlunde tilfældet, tværtimod er det nøje præciseret i lovforslaget, at der skal lægges en forudgående plan for enhver foranstaltning, det skal fremgå, hvad målet er, man skal gøre brug af de mildeste midler, og der skal efterfølgende følges op, om det nu er på tide at trække sig tilbage, fordi det rent faktisk er lykkedes at klare familiens problemer.

Jeg synes, det er forkert at indrette lovgivningen på en sådan måde, at man alene tager højde for gråzonefeltet. Vi må huske, at det handler om at sikre specielt de meget dårligt stillede børn og unge. Det er unægtelig nogle barske ting, der undertiden skal til, men jeg synes godt, vi kan være bekendt at indskrive det i selve lovteksten, så det fremgår tydeligt for både behandlerne og parterne i øvrigt.

Formanden:

Der er endnu et par korte bemærkninger, og så vender vi tilbage til ordførerrækken. Først fru Bente Juncker.

(Kort bemærkning).

Bente Juncker (CD):

Jeg bliver nødt til at konstatere, at Venstres ordfører ikke har svaret på det, jeg spurgte om. Det kan faktisk formuleres med helt andre ord: Mener Venstres ordfører ikke, at børn og forældre skal have samme rettigheder som forbrydere i dette land?

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (FP):

I skilsmissegager er det i dag Civilrettsdirektoratet, der træffer afgørelse om, hvor barnet skal placeres, og hvis man ikke kan blive enige her, går man til domstolene.

Fru Eva Kjer Hansen siger, at når det drejer sig om tvangsfjernelser, er det ikke noget, man kan tackle ved domstolene, det skal afgøres i kommunerne. Jeg vil godt spørge, hvori forskellen ligger, og om det betyder, at vi fra Venstres side kan forvente et lovforslag om at nedlægge Civilrettsdirektoratet som instans i skils-

missesager. Der bliver også talt meget varmt for, at lægmænd skal have indflydelse. Betyder det, at Venstre og De Konservative også ønsker at udskifte landets dommere med lægfolk, husmødre og lignende, eller hvor er det, Venstre og De Konservative vil hen med de udtalelser?

Formanden:

Fru Eva Kjer Hansen for den sidste korte bemærkning i denne runde.

(Kort bemærkning).

Eva Kjer Hansen (V):

Fru Bente Juncker spørger, om børn og forældre ikke skal have samme rettigheder som forbrydere. Jeg mener overhovedet ikke, man kan sammenligne de situationer. Man kan slet ikke sammenligne forholdene i forbindelse med en eventuel iværksættelse af en tvangsfjernelse med forholdene omkring kriminalitet, men hvis fru Bente Juncker sigter til, at man kan gennemføre brev- og telefonkontrol uden retskendelse, kan jeg endnu en gang kun svare, at der er tale om ganske særlige forhold under ophold på institutioner, som jeg mener berettiger til, at man kan gennemføre brev- og telefonsensur uden retskendelse, men under kontrol af børn og unge-udvalget.

Til hr. Tom Behnke skal jeg bare sige, at jeg tror faktisk, vi har fundet en meget ideel form med det organ, der skal træffe beslutninger i kommunalt regi. Jeg lægger vægt på, at det drejer sig om ganske almindelige mennesker med sund fornuft, som sammen med den pædagogisk-psykologiske konsulent og dommeren nok skal kunne træffe de rigtige beslutninger.

Hanne Thanning Jacobsen (SF):

De foregående mange minutters diskussion har ikke afspejlet det forbilledlige arbejde, der er gået forud for dette lovforslag.

Jeg vil gerne sige tak til ministeren, ministeriet og formanden for Graversenuudvalget. Den optagethed af tingene, som har været vist i det forberedende arbejde, viser, hvor vigtigt det er at vurdere meget nøje, at der i en lov på et så følsomt område som dette skabes en rimelig balance mellem retssikkerhed, retsbeskyttelse og barnets og forældres tarv, og i SF finder vi, at det på de fleste områder er lykkedes.

[Hanne Thanning Jacobsen]

Det er vigtigt, at der er gode rammer og åbenhed i forholdet mellem forældre og forvaltning. Vi taler jo her om forældre, som står i den ulykkelige situation, at de helt eller delvis ikke magter forælderrollen, og at børnene og de unge på deres side heller ikke kan magte problemerne. Men for SF er det afgørende udgangspunkt barnets tarv.

Der har været sået tvivl om barnets ret til rådgivning, og da lovudkastets paragraf herom er gledet ud, vil jeg bede ministeren tilkendegive, at den nuværende § 28, stk. 1, også omfatter børns og unges ret til at henvende sig til de kommunale myndigheder, når de står alene med store problemer og føler sig magtesløse. Det kan efter min mening ikke være rigtigt, at de skal være afhængige af, om der tilfældigvis findes en privat rådgivning i nærheden, eller om der findes andre voksne, de føler sig trygge ved.

Forskellige udvalgsmodeller har været genstand for megen diskussion både under og efter betænkningssudvalgsarbejdet. Lovforslagets model med et særligt børne- og ungeudvalg, bestående af en dommer, en pædagogisk-psykologisk konsulent og tre kommunalbestyrelsesmedlemmer, der ikke er medlemmer af det kommunale socialudvalg, kan vise sig at være en brugbar model, men SF er åben over for at diskutere videre i Socialudvalget, om dette udvalg eventuelt skal have flere medlemmer.

Bestemmelsen om, at medlemmerne ikke samtidig må være medlem af det kommunale socialudvalg, kan der selvfølgelig argumenteres både for og imod. Jeg har en forventning om, at man ved at involvere de kommunalbestyrelsesmedlemmer, som ikke tidligere har arbejdet med dette område, kan skabe større forståelse hos de pågældende for sværhedsgraden i dette arbejde.

Det fastslås, at hvis dommeren ikke er enig i den beslutning, udvalget træffer, skal det specielt bemærkes i udvalgets protokol. Jeg finder, at det principielt burde være sådan, at ethvert medlem af udvalget, der ikke er enig i den beslutning, der er truffet, skal have ført sin mening til protokols, og det vil jeg også vende tilbage til.

Den voldsomme diskussion om brev- og telefonkontrollen vil jeg ikke tage del i på anden måde, end at retten efter min mening også bør omfatte mulighed for at henvende sig til Folke-

tingets medlemmer. Den mulighed er ikke anført i forslaget.

Vi finder, at der med forslaget er skabt større klarhed over kommunernes pligter. Tvangsansbringelsesreglerne er efter vores mening blevet klarere, og vi er tilfredse med, at de unge får partsstatus, og at børnene får ret til at udtale sig. Aldersgrænserne kan diskuteres, børn bør principielt altid høres, og de bør efter vor mening have partsbeføjelser, som kan udøves af en fagligt kvalificeret, personlig rådgiver. Fastlæggelsen af de kommunale handlemuligheder i 10-punkts-planen ser også rimelig ud, og både her og andre steder i forslaget bliver man klar over, hvilke store faglige og menneskelige krav der vil blive stillet til både sagsbehandlere og de folkevalgte lokalpolitikere. Endelig er vi tilfredse med kravene til kommunerne om, at der inden en anbringelse uden for hjemmet skal udarbejdes en plan, som angiver formål, varighed og beskriver de forskellige foranstaltninger, der skal træffes under anbringelsen og i tiden derefter.

Jeg har en del spørgsmål til kapitel 15 om den private døgnpleje. Det drejer sig om godkendelsesprocedurer, indtægtsgrænser, plejeforældres og den anbringende kommunes manglende ankenulighed, sikring af løbende rådgivning og vejledning til plejefamilierne osv. osv., men også det vil jeg vende tilbage til under udvalgsarbejdet.

Kort og godt: Selv om forarbejdet har været grundigt, skal der arbejdes videre med delelementer i det kommende udvalgsarbejde, og jeg kan tilsiige SF's positive medvirken.

Tom Behnke (FP):

I ministerens skriftlige fremsættelsestale står der, at lovforslaget generelt lægger op til en større åbenhed over for forældrene og et samarbejde med disse om de nødvendige foranstaltninger. Det lyder jo flot, men det er ikke nok med større åbenhed, fru minister, der skal være fuldstændig åbenhed, hvis vi skal opnå bare tilnærmelsesvis retssikkerhed på området.

Videre skriver man, at forslaget ikke lægger op til en ændring af den praksis, der er udviklet i ankestyrelsen og landsretterne. Hvis ikke der skal ske nogen ændringer, hvad er så formålet med forslaget? Ministeren var jo først fremme med en prøveballon, der lynhurtigt blev skudt ned igen, endda af ministerens egne

[Tom Bøhnke]

folk. Så kom dette forslag, og det er en anelse bedre – det skal jeg medgive – men det er langtfra godt nok.

Problemet er, at udgangspunktet er helt forkert. Det skinner tydeligt igennem i flere paragraffer og i bemærkningerne, at staten, det offentlige, skal tage sig af børnene. Men sådan er det ikke, børn er nu engang forældrenes. Med hensyn til at bestemme børnenes opholdssted og opdragelse er forældrene de bedste, og er vi ude i nogle af de ekstreme situationer, der har været omtalt, er det min vurdering, at de næstbedste er familien som sådan. Man kunne også gå så langt som til at sige, at f.eks. fadderne ved dåben er de næstbedste, men det benytter man sig ikke af. Når først det offentlige maskineri tromler frem, er ingen gode nok, så skal det offentlige nok overtage alt og sørge for at ødelægge barnet!

Når vi er ude i de ekstreme tilfælde med misbrugsproblemer og lignende, så man er nødt til at tvangsfjerne et barn, skal der arbejdes målrettet og sikkert frem imod en hjemgivelse hurtigst muligt. Men så længe barnet er tvangsfjernet, er det vores krav, at ikke bare forældrene, men også den øvrige familie og pårørende har samværsret med barnet. Det fremgår heller ikke af forslaget, og det er et af de steder, hvor der er store problemer i dag.

Så synes jeg også, jeg savner mulighed for at gå ind og anvende sanktioner over for de forvaltningsmedarbejdere, konsulenter og lignende, der i deres rapporter bringer direkte usandheder frem eller fordrejer sandheden. Der er ingen muligheder for at sanktionere. Uanset om man bliver frikendt i Østre eller Vestre Landsret og får at vide, at afgørelsen var truffet på et forkert grundlag, så man får sit barn hjem igen, er der ikke mulighed for sanktioner overhovedet. Den pågældende medarbejder kan fortsætte. I den forbindelse er det også meget væsentligt, at vi får indført en bestemmelse om, at de pågældende forældre skal have en klækkelig erstatning, hvis det viser sig, at barnet er uretmæssigt fjernet. Penge kan ikke gøre det alene, men de kan dog lindre og være med til at dække mange af de udgifter, man har haft.

Når vi kigger på børn og unge-udvalget, er det jo et faktum, at det bliver både den udøvende og den dømmende magt. Det princip kendes ellers ikke i Danmark, og derfor havde

vi fra Fremskridtspartiets side hellere set, at man havde henlagt afgørelsen til Civilretsdirektoratet med den klausul, at kan parterne ikke blive enige, skal der træffes en afgørelse ved domstolene, som tilfældet er i skilsmissegager. Her kan det godt lade sig gøre, så kan det også lade sig gøre ved tvangsfjernelse af børn, og der bliver mulighed for høring af alle parter.

Vi har allerede været inde på en række andre meget negative ting i forslaget. Med hensyn til brev- og telefonkontrollen er det helt uhørt, at man her fuldstændig tilsidesætter retsplejeloven og laver en særlov på området. Man kan også tvangsindlægge mindreårige på psykiatriske afdelinger efter socialforvaltningens forgodtbefindende, og det siges også, at når barnet er fjernet, har kommunen mulighed for at gå ind i sagen og træffe en række afgørelser om opholdssted, behandling, uddannelse osv. Vil det sige, at man uden at høre barnet eller forældrene har mulighed for at bestemme, at det barn skal have den og den uddannelse? Det synes jeg er helt grotesk. Der skal naturligvis tilføjes, at det skal være i samråd med forældrene og barnet.

Og når barnet så skal hjem igen fra plejefamilien, står der i forslaget, at børn og unge-udvalget i forældremyndighedsindehaverens opholdskommune kan beslutte efter begæring af plejeforældrene, at et barn eller en ung ikke må flyttes eller hjemtages fra privat familiepleje. Hvad har plejefamilien med det at gøre? Det er et sted, man opbevarer barnet, til der er ordnede forhold i hjemmet, plejeforældrene skal ikke have en tøddel indflydelse på, hvornår det barn skal tilbage til sit hjem.

Fru minister, træk forslaget tilbage, prøv igen, og lad os så se et borgerligt, liberalt forslag og ikke det her makværk!

Bente Juncker (CD):

Som flere af ordførerne har været inde på, er der gjort et grundigt forarbejde til dette lovforslag af Graversenudvalget, der blev nedsat i 1988, og da den konservative ordfører var så interesseret i, hvad jeg ville sige i min ordførertale, skal jeg slå fast, at der er da mange gode ting i forslaget, ingen tvivl om det.

Men der er altså to punkter, jeg vil gå nærmere ind på. Det ene drejer sig om brevhemmeligheden. Det er jo helt fundamentalt, at retsplejeloven også må gælde i dette tilfælde.

[Bente Juncker]

Det kan altså ikke være sådan, at børn og forældre ikke kan føle sig trygge over for dette udvalg. Jeg er lidt i tvivl, og derfor vil jeg gerne spørge ministeren, om det virkelig er sådan, at der er lignende bestemmelser andre steder i lovgivningen. Jeg må indrømme, at jeg troede faktisk, at retsplejeloven var retsplejeloven, men her har man åbenbart fået en sidegevinst, som kan gøre tingene lidt lettere.

Den anden ting, jeg vil tage op, er forslaget § 32. Jeg er nødt til at spørge ministeren, hvorfor den er med. Der står, at kommunalbestyrelsen fører tilsyn med de forhold, hvorunder børn og unge under 18 år i kommunen lever, og hvad betyder det, hvis man tager ordene for pålydende? Er der nu hjemmel til, at kommunalbestyrelsesmedlemmerne kan banke på og sige: Goddag, i aften er jeg ude på tilsyn, og det er jeg også i morgen tidlig osv., og så kan de ellers frit komme og gå, selv om man overheadet ikke er involveret i en sag? Er det en generel regel, som betyder, at kommunalbestyrelsen uhindret kan komme ind i folks hjem? Hvis det ikke er tilfældet, ved jeg ikke, hvad den skal være der for.

Så er der i lovforslaget en lang række ting, som jeg synes er gode. Det er udmærket, at man skal lave en plan – det har man også forsøgt før – og at man kan tage planen op til revision hvert halve år og den slags ting. Det er også udmærket – det vil jeg gerne sige til ministeren – at udvalget skal være uafhængigt af den sociale sektor i kommunen. Det er fint, det er udmærket, det kan vi også tilslutte os. Men det undrer mig, at man ikke er gået ind på bl.a. plejefamiliernes forhold. Man taler meget om, at børnene skal hjem til forældrene, og det skal de da også gerne, hvis det kan lade sig gøre. Men vederlaget for plejefamilier er altså så stort i dag, at børn ligefrem vænnes til, at det er dér, de får de store og dyre ting, cyklerne med 16 gear osv. Det er vanskeligt at fungere som plejefamilie, og jeg hænger ikke plejefamilierne ud – det vil jeg gerne sige – men var det ikke på et niveau, så børnenes egne forældre dog havde en chance for at leve op til det? Vi ved jo fra rapporterne, at det drejer sig om nogle af de socialt dårligst stillede her i landet.

Der er noget, som hedder omsorgssvigt, og her har jeg også en anke imod lovforslaget. Omsorgsbegrebet et jo et vidt begreb, og jeg vil

henvise til, at kontorchef Ib Ydebo har lavet en licentiatafhandling om børnefjernelser i Københavns Kommune. Her er det tydeligt dokumenteret, at omsorgsbegrebet ikke blot opfattes vidt forskelligt af den enkelte sagsbehandler, men også af den enkelte forvaltningsenhed. Kan vi ikke få en lille smule opstramning af det begreb, hvis man ønsker, at vi skal stemme for forslaget?

Så synes jeg også, at man skæver lidt for meget til, at det nok er rigtigt, hvad sagsbehandleren siger og skriver. Det gennemsyrrer lovforslaget lidt for meget, og flere ordførere har været inde på det. Jeg vil ikke lægge sagsbehandlerne for had – det er slet ikke det, det drejer sig om – men jeg kender mange eksempler på, at børn er blevet fjernet, og forældrene kommer på deres grædende knæ og tror, at vi kan gøre noget. Det kan vi jo også, for nu får vi en lov til vores rådighed, og derfor er det ikke uvigtigt, hvad der kommer til at stå i den.

Dér har CD det synspunkt, at man bør se sig om i den nærmeste familie . . .

Formanden:

Taletiden er udløbet.

Bente Juncker (CD):

Jeg er ikke færdig, men så må jeg komme igen senere.

(Kort bemærkning.)

Jytte Andersen (S):

Jeg er mildest talt forundret over, hvad fru Bente Juncker i dag kan hidse sig så voldsomt op over. Jeg opfatter bestemmelserne i § 32 sådan, at de præciserer, at det er kommunen, der har tilsynet med folkeskolen, med daginstitutionerne, med lokalområdet på det generelle plan. Socialdemokratiet har ikke opfattet den bestemmelse sådan, at »emsige« kommunale folk – som nogle tror de er – banker på folks døre eller kigger ind ad vinduerne og den slags. Jeg troede ærlig talt ikke, at den slags fordomme fandtes hos Centrum-Demokraterne. Det er altså det generelle tilsyn, som vi jo eksempelvis i forbindelse med puljeordningerne var meget optaget af, og vi synes vel stadig væk, at kommunen skal have en forpligtelse til tilsyn. Jeg må ærlig talt sige, at jeg er dybt forundret over fru Bente Juncker.

[Jytte Andersen]

Jeg er også dybt forundret over harceleringen over beslutningsprocessen omkring brev- og telefonkontrol. Som fru Pia Christmas-Møller tidligere har sagt, handler denne lovgivning om hjælp til børneforældre. Er det nogen hjælp for småbørn eller for børneforældre som sådan, hvis beslutningskompetencen skal rykkes over i retssalen? Vel er det ej nogen hjælp, det er da at foregøgle familierne og måske dem, der uden for dette hus kunne være interesseret i at forfølge den tankegang, noget forkert, for det vil i hvert fald ikke hjælpe på disse sårbare, svage familiers situation, hvis vi flytter beslutningskompetence, hvad enten det er børn og unge-udvalget, eller det er beslutningskompetencen omkring brev- og telefonkontrol, ind i en retssal. Vorherre bevar mig vel, skulle jeg hilse og sige.

(Kort bemærkning).

Bente Juncker (CD):

Jeg er altså nødt til at sige, at det er muligt, at fru Jytte Andersen mener noget andet med § 32, det kan jeg så ikke gøre for, men jeg spørger tydeligt, og jeg har ikke kunnet se det i bemærkningerne: Hvorfor skal § 32 stå således? Der er ikke noget med, at der skal føres et generelt tilsyn med alle børn i en given kommune. Det har intet med sagen at gøre.

Jeg vil gerne sige, at når jeg tager mig af telefonaflytning, så drejer det sig altså om retssikkerheden i dette land. Det drejer sig om noget meget fundamentalt, at vi kan ikke have – selv om det drejer sig om noget så alvorligt som tvangsfjernelser – at både børn og forældre kan føle, at de er i det vilde vesten. Det skal gå retfærdigt og ordentligt til, og når man kan bruge en dommerkendelse i alle andre situationer, som jeg tror det vil blive tilfældet, når vi får spørgsmålet op i Socialudvalget, så kan man også bruge det her for at sikre, at børn og forældre er blevet rigtigt behandlet.

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

En række af Folketingets partier har haft lejlighed til at gennemgå Graversenudvalgets oplæg sammen med Lis Sejersen. Jeg erindrer ikke, at CD var til stede ved den lejlighed. Jeg tror, at vi i det kommende udvalgsarbejde vil nå til noget større gensidig forståelse.

For så vidt angår § 32 er det alene et forsøg – godt eller dårligt, men et forsøg – på at præcisere, at kommunen altså er det led, hvor det overordnede sociale ansvar ligger. Der er ikke tale om, at vi nu skal have en stribe sagsbehandlere eller et særligt politikorps ud at spionere og kontrollere i de private hjem – under ingen omstændigheder.

Jeg vil godt sige til fru Bente Juncker, der lægger så stor vægt på det med, om der nu skal foreligge en dommerkendelse i forbindelse med de ekstreme og få tilfælde, hvor der kan blive tale om telefonaflytning: Lad os kigge på spørgsmålet i udvalget. Det er klart, at vi fra regeringspartierne har været igennem en meget grundig proces, efter at vi har modtaget Graversenudvalgets rapport, men lad os kigge på, om det har nogen ræson. Er det en reel styrkelse af retssikkerheden, og sker det ikke på bekostning af børnenes tarv – dem, vi ville sikre med lovforslaget – så skal det da bestemt ikke være et stridspunkt; men vi har altså undersøgt sagen grundigt og er nået til den konklusion, at det ikke ville være en præcisering at indsætte en paragraf om et sådant krav.

Lad os prøve at få afdækket nogle af de mange spørgsmål, som sådan et omfattende lovforslag nødvendigvis må rejse, under udvalgsarbejdet. Jeg tror, at det kommer som en overraskelse for mange ikke bare her i huset, men også uden for, hvad der i virkelighedens verden er dagligdag i disse sager; det, vi gør nu, er, at vi præcisere det, så det klart fremgår af lovgivningen, og det er efter min bedste mening i sig selv en højnelse af retssikkerheden for de involverede parter.

Lone Dybkjær (RV):

Livet er jo konkret, og der er næppe noget, vi forholder os mere konkret til end netop børn, og næppe noget, vi bliver mere berørt af, end noget, der går ud over børn. Derfor har vi også alle sammen et sæt af eksempler, vi kan vise frem. Fru Pia Christmas-Møller kom med et skræmmende eksempel på en situation.

Jeg vil godt komme med et andet eksempel fra min egen tilværelse. Jeg blev skilt i 1978, da mine børn var 8 og 5 år. Vi havde besluttet, at det skulle gå så lidt ud over børnene som muligt, de skulle i hvert fald blive sammen, og hvordan vi ville indrette os i forhold til dem, var vores sag, og de skulle sådan set ikke tage

[Lone Dybkjær]

stilling til det – det var klart, når de var 8 og 5 år. I praksis betød det, at vi vedtog, at de skulle blive boende i huset, og at vi skulle bo der på skift. Det endte så efter en periode med, at vi boede der 1 år hver.

Af hensyn til balancen imellem os og fordi vi ikke kendte det endelige resultat, fik vi forældremyndigheden over en hver, fordi man jo ikke kunne få fælles forældremyndighed på det tidspunkt. Den, der så boede i huset med begge børn, havde sit »eget« barn hos sig, men det andet barn var jo ikke længere vedkommendes – min eller deres fars – og det betød, at det andet barn skulle i døgnpleje.

Og hvad medfører det, at man skal have et barn i døgnpleje? Det medfører, at kommunen skal besigtige hjemmet, altså det hus, hvor børnene altid havde boet. Der kom så en kommunal embedsmand – fordi vi altså ikke ville lave ballade over det – og besigtigede hjemmet for at se, om alt nu var i orden. Jeg spurgte forsigtigt, hvad de egentlig regnede med, de kunne se. Jamen de ville da gerne se, at den ene part ikke havde taget alt med sig. Det var en fredelig, fordragelig skilsmisse!

Jeg skal i øvrigt sige til Socialdemokratiet, at jeg spurgte et kendt socialdemokratisk folketingsmedlem – for jeg var ikke selv i Folketinget på det tidspunkt, det var i 1977-79 – om hun ikke syntes, det var lidt urimeligt, at der skulle komme en socialrådgiver el.lign. og besigtige dette her hjem. Nej, det mente hun aldeles ikke, svarede hun, for der var jo ingen, der havde kunnet sikre sig, at den ene af os ikke opførte os helt åndssvagt og uansvarligt. Jeg må sige, da fik jeg grundlagt et par fordomme, og det tror jeg de fleste af os har på en eller anden måde i forbindelse med kommunale myndigheder, når vi har oplevet noget, der er oplagt urimeligt.

De to eksempler viser naturligvis også klart, hvad det er for ekstremer, man bevæger sig imellem. Vi skal lave nogle konkrete regler i den gråzone, der er mellem, om jeg så må sige, mit eget – i hvert fald efter min opfattelse – helt uskyldige eksempel og fru Pia Christmas-Møllers rædselseksempel på et barn, der var ødelagt. Og det kan vi kun gøre ved at sikre optimal rådgivning for de mennesker, der skal håndtere disse ting, og sikre så meget hjælp som overhovedet muligt.

Vi kan spørge os selv, hvad det så er for en holdning, vi skal have til den hjælp. I anledning af hr. Tom Behnkes bemærkninger vil jeg godt sige, hvad min holdning til det er, og jeg vil gøre det ved at læse et digt:

»Jeres børn er ikke jeres børn.

De er sønner og døtre af livets higen mod sig selv.

De kommer gennem jer, men ikke af jer.

De er hos jer, men de hører jer ikke til.

I kan give dem jeres kærlighed, men ikke jeres tanker, for de har deres egne tanker.

I kan huse deres legemer, men ikke deres sjæle, for deres sjæle dvæler i morgendagens hus, som I ikke kan besøge, end ikke i jeres drømme.

I kan stræbe efter at ligne dem, men søg ikke at få dem til at ligne jer, for livet går ikke baglæns eller tøver hos gårdsdagen.«

Digtet er af Kahlil Gibran.

Jeg synes, det er den holdning, vi bør have til børn. Det er selvstændige væsner, som vi kan prøve at give al vores kærlighed og hjælp, men det er ikke noget, vi som forældre har ret til. Således kan man ikke sige, at børnene tilhører os, uanset hvor fjollet vi opfører os. Vi kan have den holdning, at vi kan prøve på at hjælpe dem gennem livet, og hvis vi ikke kan det, kan vi have den holdning, at vi kan søge bistand til det.

Om lovforslaget, som jeg mener bør være præget af den holdning og er præget af den holdning – og jeg mener også, at administrationen bør være det efterfølgende – synes jeg, man kan sige, at der er for lidt om den forebyggende indsats. Man kan så sige, at det heller ikke er det, vi konkret behandler her, men måske burde vi alligevel have taget det mere med.

Og her mener jeg navnlig, vi bør diskutere noget mere omkring den psykologiske indsats. Der står her, at man i visse situationer kan påtvinge en psykologisk indsats; jeg mener, man på et meget tidligere tidspunkt skal tilbyde en psykologisk indsats. Og når jeg mener det, så er det, fordi jeg tror, at der netop i konflikter mellem børn og voksne er behov for, at andre mennesker med indsigt i disse forhold går ind. Der er nok ikke noget, der er mere belastende hverken for barnet eller forældrene end konflikten imellem dem, og det er vanskeligt at løse hos forældrene eller hos barnet, fordi vi selv er part i sagen. Her er det afgørende at sætte

[Lone Dybkjær]

noget mere ind, og navnlig synes jeg, det er vigtigt, at vi sætter noget mere ind på det psykologiske område.

(Kort bemærkning).

Jytte Andersen (S):

Jeg vil gerne for historieskrivningens skyld sige, at jeg heller ikke var i Folketinget, dengang fru Lone Dybkjær blev skilt, og jeg ville nok ikke have svaret på den måde, som fru Lone Dybkjær blev svaret af en socialdemokratisk politiker, for naturligvis er det fjollet. Derfor er det også godt, at der i lovforslaget faktisk er lagt op til, at man ikke skal have den samme administration ved godkendelse af plejefamilier. Hvis det er pleje ud over 3 måneder, skal der naturligvis ske en godkendelse, og den skal ligge i det kommunale regi, det er vi meget enige i.

Jeg synes også, at det er en forbedring af lovforslaget, at man prøver at finde ud af, hvad der er egentlige anbringelser ud fra de lidt mere traumatiske begrundelser, hvad der er hjælp til store børn, der bare skal sendes på efterskole, og hvor familierne måske kan have lidt svært ved at betale for efterskolen – det er jo ikke anbringelse i den forstand, vi her har talt om – og hvad der så er de generelle anbringelser som sådan. Altså at man sonderer imellem det traumatiske, den almindelige plejefamilie og så de opholdssteder, som man af mange andre grunde, end at man lider overlast, kan have brug for, når børnene er store.

Inger Stilling Pedersen (KRF):

For Kristeligt Folkeparti er det helt sikkert og helt naturligt, at børn og forældre hører sammen. Selvfølgelig ejer forældrene ikke børnene, det er klart, men de hører sammen, og vi ved, at børn elsker deres forældre, uanset hvordan de er.

Børn har brug for et sted at høre til, og det er derfor, vi fra Kristeligt Folkepartis side lægger så stor vægt på, at man, når forældrene ikke kan magte denne rolle af en eller anden grund, ser sig om i den nærmeste familiekreds, sådan at barnet stadig væk har et sted at høre til. Vi mener, at man gør ubodelig skade, når man skiller børn og forældre – og det gælder også bedsteforældre. Man afskærer barnet fra at have et sted at høre til. Plejefamilier kan være nok så gode, institutionerne nok så gode, men

det kan aldrig erstatte forældrene. Derfor er det også glædeligt, at de fleste institutioner i dag lægger meget stor vægt på netop samarbejdet med forældrene, langt mere end de har gjort tidligere, i erkendelse af, at det er utrolig vigtigt.

Derfor er vi også fra Kristeligt Folkepartis side lidt betænkelige ved, at man egentlig ikke understreger dette godt nok. Man siger, at man kan adskille – og en ordfører var inde på, at det kan være nødvendigt – men husk dog på, at når man adskiller, så går det ud over barnet. Hvis man har bare lidt kendskab til børn, så ved man, at denne belastning kan blive til ubodelig skade for dem, så man i realiteten skader det barn, man vil hjælpe.

Jeg erkender, at det kan være sådan, at barnet og moderen eller faderen på grund af risikoen for overgreb ikke kan være sammen alene, og så må man selvfølgelig sikre sig, at overgreb ikke kan finde sted. Men det værste, der kan ske for et barn, er at føle, at forældrene har svigtet det og ikke længere kan lide det, og at det så bliver kastebold mellem nogle systemer.

Vi lægger stor vægt på, at barnet kommer i centrum. Derfor nævnedes jeg også tidligere, at når det er nødvendigt at tvangsfjerne et barn, skal det gøres så blidt som muligt. En voldsom oplevelse af tvang, hvor et barn føres skrigende bort, tror jeg sætter sig på nethinden, sådan at det aldrig glemmes, og måske kan dette barn lide skade for livet. Derfor må man prøve på at finde ud af, hvordan man i de tilfælde, hvor det er nødvendigt at fjerne et barn, får det gjort sådan, at det ikke går ud over barnet. Jeg ved godt, at denne lov og mange andre ting er gjort i den bedste mening af hensyn til barnet, men somme tider har jeg en fornemmelse af, at det ikke er barnet, der egentlig er i centrum i den slags sager.

Det gælder også, når der er tale om alder. Jeg mener principielt, at børn i alle aldre bør have en mulighed for at udtale sig på det niveau, hvor de nu er, til en person, som de har tillid til, for at også deres mening kan komme frem. Jeg kan love jer for, at et 8-9 års barn er meget bevidst og kan udtale sig og have sine meninger. Derfor er det vigtigt, at barnet ikke føler, at det bare bliver tilsidesat.

Vi er mange, der er lidt kede af, at vi har så kort taletid i dag, fordi der er så mange problemer i dette her, også med de myndigheder, der

[Inger Stilling Pedersen]

er sat til at varetage tvangsfjernelser. Heldigvis går det i de fleste tilfælde godt, men det er urimeligt, når man kommer ind i gråzonerne, at man kan fjerne børn f.eks. på grundlag af en rapport fra en psykolog, som har gjort nogle iagttagelser og mener, at hjemmet skader barnet. Der er barnet og dets forældre prisgivet af voksnes system og har ingen mulighed for at gå imod det – jo, man kan selvfølgelig klage.

Derfor er der også noget godt i ministerens forslag om, at man skal have advokat med det samme. Det er vældig godt, at man straks siger: Du får en advokat med det samme, sådan at du skulle være sikret juridisk, men mange forældre føler stadig væk ikke, at de er sikret godt nok. De føler stadig væk, at systemet tager deres børn, og så er det jo, at man går under jorden og gemmer barnet. Man spørger sig hver gang: Hvordan vil det påvirke det barn i fremtiden, at de har været nødt til at gøre sådan? Skal de flygte til udlandet og bede om asyl i et andet land på grund af den behandling, de har fået herhjemme? Det er ekstreme tilfælde, men det er jo tilfælde, som kommer frem af og til.

Jeg kan ikke nå at komme ind på alle detaljer i forslaget, men jeg kan sige, at vi går ind for forslaget med en positiv udvalgsbehandling i sigte, og vi vil gerne se på, hvad vi kan gøre bedre. Det forebyggende kunne vi have brugt meget lang tid på. Kunne tvangsfjernelsen være undgået, hvis man havde været mere ivrig efter at gøre noget?

Endelig må jeg nævne endnu en ting: Hvorfor er det så ofte de enlige mødres børn, det går ud over? Er de særligt i kikkerten hos de sociale myndigheder? Det er også noget, som vi gerne vil se nærmere på i udvalget. Men vi går altså positivt ind i udvalgsbehandlingen og håber på, at vi får et godt lovforslag, som kan vedtages.

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Det er rigtigt, at jeg har været spændt på CD's ordførerindlæg, som jeg kan forstå ikke er helt færdigt. Vi har sidste halvdel, og det skulle være den positive, til gode til anden runde, så det venter vi på.

Jeg forstod, at Kristeligt Folkeparti blev færdig med sit ordførerindlæg, og dér vil jeg godt – ikke polemisk – spørge, om der er nogle kon-

krete forslag i fru Inger Stilling Pedersens tanker til, hvordan vi kan forbedre retssikkerheden i forhold til det forslag, der foreligger nu, uden at vi forskærtser mulighederne for at hjælpe i de ekstreme tilfælde. Er der nogle konkrete eksempler, som Kristeligt Folkeparti vil pege på? For vi er meget optaget af det med retssikkerheden, det skal man ikke tage fejl af, men vi vil altså ikke blokere for, at vi kan give den nødvendige hjælp i de ekstreme tilfælde.

(Kort bemærkning).

Inger Stilling Pedersen (KRF):

Det er nok lidt svært for mig på en 2-minutters kort bemærkning at komme ind på det. Vi har brugt 1½ time i formiddags i Socialudvalget på at diskutere nogle af disse ting. Der er bl.a. selve uddannelsen af de socialrådgivere og psykologer, som foretager indstillingen. Er de uddannet godt nok? Er de overhovedet i stand til at stille de diagnoser, de gør? Hvordan er forældrene stillet over for de diagnoser, som de altså bliver påført? En ung pige kommer måske ind i systemet og får senere et barn, og så står der, at dengang hun var 15, 18 eller 20 år, var hun sådan og sådan, og derfor er hun nok ikke i stand til at varetage sit barns interesser.

Jeg kunne nævne utrolig mange ting, som vi helt kontant kan gå ind og se på. Hvad med adskillelsen af børn og forældre? Burde den paragraf ikke ændres, så den siger, at forældre og børn aldrig må adskilles, sådan at det går ud over barnet? Barnet må altid vide, at dets forældre holder af det, og det må være stort nok til at få forklaret, hvorfor det måske ikke kan få lov til at se sin mor – og dog, kan der ske nogen skade ved, at de ser hinanden, hvis det er i overværelse af et andet menneske? Jo, der er sandelig mange ting, Kristeligt Folkeparti kan nævne, men som sagt er der begrænset tælitid. Det er kun i samrådene, at vi har timer.

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (FP):

Jeg skal ile til og tilbyde, at man, når de grønne hæfter på et tidspunkt er blevet trykt, læser den ordførertale, jeg holdt. Der var mindst ti gode eksempler på steder, hvor man kan forbedre dette lovforslag hen imod større retssikkerhed.

[Tom Böhnke]

Nu har vi kun to minutter til de korte bemærkninger, og det kan blive lidt svært at nå det inden for de to minutter, men I vil opleve, når vi når frem til andenbehandlingen, at der vil komme adskillige ændringsforslag fra vores side, hvis vi på et tidspunkt i løbet af den politiske debat i udvalget om dette forslag vurderer, at det kan betale sig at stille ændringsforslag.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

For at undgå at det breder sig, vil jeg gerne gøre opmærksom på, at den tidligere ordfører har anvendt titalen »jer«, og den seneste har sagt »I«, men det er altså ikke tilladt ifølge forretningsordenen.

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Fru Inger Stilling Pedersen siger, at det ikke er muligt at komme med konkrete svar i den taletid, der er til rådighed, men der har været tid nok til at komme med alle de eksempler på fejlgreb fra det offentliges side. Dem kender jeg også en del af og er bestemt ikke talsmand for, at den slags skal fortsætte, men jeg er altså lidt optaget af, hvordan vi – ud over det, der ligger i lovforslaget, som jo indebærer, at der ikke må benyttes nogen foranstaltning, som er mere vidtgående end det, der er behov for i den konkrete situation – kan sikre retsgaranti for forældre og børn.

Jeg kan tilslutte mig fru Inger Stilling Pedersens bemærkning om, at forældre og børn aldrig må adskilles, når det kan være til skade for barnet; jeg understreger: når det kan være til skade for barnet. Jamen det er jo hele ideen bag dette lovforslag at sikre både forældrenes, men også barnets og den unges tarv. Derfor ville det da være fuldstændig vanvittigt, om man gennemførte tvangsfjernelser eller adskillelser, som talte imod det hensyn.

Jeg forstår, at fru Inger Stilling Pedersen først og fremmest tænker på uddannelse og forudsætninger af faglig karakter, som måtte ligge bag de psykologiske rådgiveres indsats, og det er for så vidt en helt anden snak. Skal vi ind på at undersøge uddannelsesforløb og på anden måde tage højde for de faglige kvalifikationer, så er det jo ikke i dette lovforslag, vi kan gennemføre den slags tiltag.

(Kort bemærkning).

Jytte Andersen (S):

Jeg må sige, at jeg synes også, det var et par sølle budskaber, fru Inger Stilling Pedersen kunne bringe her i sin ordførertale, og der har jo mildest talt været tid nok, men jeg forstod det sådan, at der ligesom var to budskaber i det: Det ene var, at børn under ingen omstændigheder skulle fjernes fra deres forældre, og det andet var uddannelsesløftet.

Nu har fru Inger Stilling Pedersen et par gange talt om, hvor skadeligt det er for barnets senere udvikling, når barnet køres skrigende bort. Har fru Inger Stilling Pedersen gjort sig den overvejelse at gå bag den sag og prøve at finde ud af, hvorfor man har været nødt til at anvende så drastiske metoder som at køre et barn skrigende bort med politiets hjælp? Der har formentlig været nogle årsager til det.

Jeg vil godt nævne et eksempel og bede fru Inger Stilling Pedersen om en vurdering, om det så har været rigtigt at fjerne det barn. Et lille barn, et ganske lille barn, bliver anbragt uden for hjemmet på et småbørnshjem. Et par i offentligheden kendte personer medvirker til, at barnet bliver hjembragt til forældrene igen. Et halvt års tid efter kommer det samme lille barn på det samme småbørnshjem, og hvad er årsagen? Den er, at forældrene er kommet til at sætte det på en kogeplade, der er varm. Er det en rimelig betragtning, som man har anlagt, at det barn skal fjernes fra den familie, at familien ikke klarer omsorgsopgaven for nærværende? Det er muligt, den kan bringes på fode til at klare den, men det har i hvert fald været en rigtig beslutning i den konkrete sag. Man har gjort børnefamilien en bjørnetjeneste ved at få barnet hjem igen, og det har barnet i hvert fald varige men af og tager skade af på både krop og sjæl og det hele.

Jeg synes altså, at fru Inger Stilling Pedersen, i stedet for de meget generelle overskrifter, som vi ser alle mulige steder, skulle prøve at dykke ned under gultæppet i de sager.

(Kort bemærkning).

Inger Stilling Pedersen (KRF):

Man kan jo diskutere, hvad der er generelle bemærkninger. Med hensyn til det sidste har jeg aldrig sagt, at det ikke skulle ske. Det, jeg siger, er, at børn og forældre ikke må adskilles,

[Inger Stilling Pedersen]

sådan at de ikke må have samkvem. Selvfølgelig kan børn da fjernes fra deres hjem, når det er nødvendigt – vi har jo ikke bestilt andet end at sige det hele dagen – men selv om det er nødvendigt at fjerne et barn, er det jo ikke nødvendigt at lave adskillelse, sådan at barnet ikke må se sin mor i et halvt år.

Jeg har talt med forældre, der ikke måtte se deres børn, selv om de kunne tillade sig at have to andre lidt større børn, der var 9-10 år gamle, hjemme. De er altså ulykkelige over den situation. Og så spørger jeg – og jeg har ikke noget færdigt svar, heller ikke angående det barn, der føres skrigende bort – jeg spørger: Kan det barn lide ubodelig skade, eller kunne det have været gjort anderledes? Prøv dog at høre, hvad jeg siger.

Med hensyn til konkrete forslag skal de nok komme i udvalget. Vi har ikke lavet ændringsforslag til loven endnu, vi har taget den generelle debat om forslaget i dag og har sagt, at det er et godt udgangspunkt. Der er mange ting i det, som vi er enige i, men der er visse punkter, som vi gerne vil have nærmere belyst, og vi har rejst nogle spørgsmål i debatten i dag.

Og så vil jeg lige sige med hensyn til uddannelse, at det jo er meget vigtigt, at den person, der skal vurdere, også er i stand til at vurdere den rapport, der bliver lagt frem. Derfor er det ikke denne sag helt uvedkommende.

Socialministeren (Else Winther Andersen):

Det har været en lang, men også konstruktiv drøftelse, vi har haft her i dag. Der er ingen tvivl om, at det er et meget følelsesladet område, vi her er inde på. Der skal heller ikke være tvivl om, at de overordnede mål med denne lov er, at familien skal være samlet. Det er også et overordnet mål, at der skal være en bedre sagsbearbejdning i kommunerne. Man skal væk fra, som man oplever i dag, at der er en skjult dagsorden, hvor forældrene føler, at det kører uden om dem. Forældrene skal derimod medinddrages. Forældrene skal også have en bedre retsstilling, og det får de i kraft af, at de noget før får tilbudt advokatbistand. Den retssikkerhed, vi skal have, er, at vi skal have en bedre sagsbearbejdning, sådan at både børn og forældre kan føle, at de er en helhed.

Jeg vil godt tage fat om et enkelt punkt med det samme, nemlig spørgsmålet om uddannelse, som er blevet nævnt flere gange. Jeg tror

også, det er vigtigt, at vi sender nogle signaler til kommunerne om, at de får deres folk uddannet noget bedre til at tage sig af dette område. Det vil jeg i hvert fald meget gerne være med til at sende signaler om.

Jeg vil gøre et ærligt forsøg på nu at komme med kommentarer til alle, og ellers må vi have en runde mere, så jeg forhåbentlig når resten. Nu tager jeg dem i ordførerrækkefølgen, og hvis jeg ikke når de sidste, så må de tilgive mig det, men det er simpelt hen fordi, der er så meget stof i det, der er blevet sagt.

Fru Jytte Andersen satte nogle klare mål op for, hvad det er, man gerne vil arbejde med i udvalget. Hun nævnte bl.a. aldersgrænser, og hvorfor vi lige nøjagtig har taget 15 år og 12 år. 15 år er jo det, der er myndighedsalderen, og derfor har vi følt, at det var det rigtige, at vi lagde os fast dér. Derimod står der ikke nogen steder hverken i loven eller i bemærkningerne, at børn under 12 år ikke må høres.

Det er en beskyttelse af det lidt svage og måske underudviklede barn, at vi ikke har sat en lavere aldersgrænse, fordi man så har mulighed for at gå ind og vurdere i de enkelte tilfælde. Der skal også være en beskyttelse af barnet, derfor står det på den måde, at man skal høres, når man er 12 år, men det står ikke, at man ikke kan høres, når man er under 12 år.

Så foreslog fru Jytte Andersen, at det kompetente organ, det kommunale, måske skulle have et ekstra medlem, men at man trods alt er glad for, at man har valgt den kommunale løsning med dommeren som formand. Vi skal under udvalgsarbejdet have en grundig drøftelse af hele det kompetente udvalg, herunder af den sammensætning, der er skitseret i lovforslaget.

Vedrørende tavshedspligten, jamen der kommer vi ind på noget, som også vedrører forvaltningsloven. Vi skal passe utroligt på, at vi ikke kommer til at lempe tavshedspligten og derved kommer til at skade nogle svage familier ved at lade nogle ting komme ud, som kan skade familien på længere sigt.

Fru Bente Juncker talte om brevkontrol, og det er der også andre der har gjort. Derfor føler jeg trang til at gennemgå, hvad det er der foregår nu. Ombudsmanden har været fremme med, at der skulle være denne hjemmel i loven, og det er det, vi har tydeliggjort på denne måde. Vi skal være klar over, at vi har strammet

[Socialministeren]

meget op i forhold til den praksis, der er i dag. Der er ikke tale om, at det er en hemmelig aflytning eller åbning af breve, uden at børnene eller de unge ved det. Brevkontrollen må kun finde sted med samtykke fra og i overværelse af barnet eller den unge, og kontrol af telefonsamtaler kan alene ske ved medhør og kun med samtykke fra barnet eller den unge. Såfremt medhør finder sted, skal den person, med hvem telefonsamtalen føres, gøres opmærksom herpå. Dette er bestemt ikke en regel, der rettes mod forældrene, jeg vil snarere sige tværtimod. Det kan da være nødvendigt at kontrollere et barn eller en ung med kontakt til jævnaldrende eller voksne uden for institutionen. Der må være en mulighed for at forhindre, at barnet eller den unge bliver inddraget i kriminalitet eller udnyttes seksuelt af udenforstående, for det er trods alt desværre også noget, vi oplever.

Fru Hanne Thanning Jacobsen siger, at der er en rimelig balance i lovgivningen, og at målet er nogle gode rammer for forældre og børn. Man stiller et kontant spørgsmål vedrørende den nuværende lovs § 28 om råd og vejledning, som der jo har været lidt turbulens om i den sidste periode. Det er sådan, at § 28 i forvejen omfatter børn og unge. Der kan ydes, og der bliver i et vist omfang ydet almindelig rådgivning til børn og unge, og den form for rådgivning kan ske, uden at der foreligger nogen tilladelse fra forældremyndighedens indehaver. Det er på den baggrund, der ikke er fundet et reelt behov for at ændre bilstandslovens bestemmelser om almindelig rådgivning på dette punkt.

Så nævner fru Hanne Thanning Jacobsen, at hun ikke synes, at kun dommeren skulle have sin beslutning indført i protokollen, men at det kunne være rigtigt, at andre medlemmer fik det. Jeg synes da i allerhøjeste grad, det kunne være en god idé, at vi så på det under udvalgsarbejdet.

Så blev der stillet en del spørgsmål vedrørende kapitel 14, privat døgnpleje. Lad os se på det i udvalget, og så vil vi sørge for at få nogle besvarelser over så hurtigt som muligt, for der er ingen tvivl om, at der vil blive stillet mange spørgsmål i den forbindelse. Det synes jeg også er rimeligt, for det er ikke bare lige at knipse med fingrene at lovgive på et så følelsesladet område.

Hr. Tom Behnke nævner, at børnene er forældrenes, at det i hvert fald er forældrene, der har ansvaret for dem. Og det er også rigtigt. Forældre og børn skal være en helhed, og det er det, vi skal styrke, således at problemet løses dér, hvor det er. Dernæst, siger hr. Tom Behnke, er familien det næstbedste. Det mener jeg faktisk også. Vi har i lovforslaget skrevet, at hvis forældrene ikke kan yde den tilstrækkelige omsorg, skal man gå ind og se, om der er nogen i den nærmeste familiekræds, der kan. Det er meningen med det. Man skal arbejde målrettet mod en hjemgivelse, det må da være rigtigt, så vidt det på nogen måde kan lade sig gøre. Ellers ville det jo ikke hænge sammen, at man siger, at børn og forældre er en helhed.

Der har også været spørgsmål om brev- og telefonkontrol; det har jeg været inde på i mit svar til fru Bente Juncker. Men derudover blev der spurgt om § 32, om at føre tilsyn. Det er faktisk en bestemmelse, der er ført videre fra den nugældende lov, og det er en videreførelse af en almindelig forpligtelse, kommunen har til at holde sig underrettet om forholdene for børnene og de unge. Det er bestemt ikke en opstramning, og det er heller ikke, fordi vi vil ud at være nøglehulskiggere. Det er en generel bestemmelse.

Så er der spørgsmålet om, at børnene får for mange penge, når de er ude i familiepeleje, og at forældrene somme tider kan være dårligere stillet. Bilstandsloven giver mulighed for, at man kan gå ind og støtte, hvis forældrene ikke selv har penge, så det tror jeg vi har taget højde for. Men er der nogle konkrete eksempler, må vi have dem belyst.

Så nævner fru Bente Juncker omsorgsbegrebet, og at det bliver defineret forskelligt. Det vil jeg ikke benægte, for omsorg er jo sådan en udefinerbar størrelse. Jeg synes, vi skal prøve at gøre, hvad vi kan for at få tydeliggjort hele omsorgsbegrebet. Vi kan ikke lave en facitliste, for det er en rund størrelse, men jeg synes, det var en god idé, at vi fik tydeliggjort det noget bedre. Fru Bente Juncker talte også om, at den nærmeste familie skulle ind i billedet, og det har jeg kommenteret.

Fru Lone Dybkjær: Jeg vil gerne sige dig en stor tak for den ...

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Det er ikke tilladt at bruge direkte tiltale.

Socialministeren (Else Winther Andersen):

Undskyld.

Men det var dejligt at høre et digt heroppefra og ligesom få området sat i et andet perspektiv.

Jeg kan oplyse, at der for nærværende, med den lovgivning, der bliver lagt frem her, ikke kan blive tale om en kontrol fra de offentlige myndigheders side; det har vi nemlig pillet ud, for det var en fuldstændig urimelighed, at forældrene pludselig skulle have en kontrol i nakken. Det er noget, vi skal undgå.

I lovforslaget lægger jeg meget vægt på det forebyggende – det var fru Lone Dybkjær også inde på – og vi skal i hvert fald gøre, hvad vi kan, for at det fremgår så tydeligt som overhovedet muligt; er der noget, der kan præciseres bedre, skal vi gøre det. Jeg har ikke tænkt over, at vi måske også kunne styrke det ved at få psykologer med ind i billedet. Men lad os prøve at se på, om der skulle være noget dér.

Fru Inger Stilling Pedersen stillede også forskellige spørgsmål. Jeg ved, fru Inger Stilling Pedersen har fået svar på noget af det, hun har spurgt om, gennem mine svar til andre. Og hvad angår det med den nærmeste familie: Jeg ved, at det betyder meget for Kristeligt Folkeparti, og det er som sagt også med i bemærkningerne til lovforslaget.

Det er rigtigt, at det kan være en voldsom oplevelse for børnene, hvis de bliver tvangsfjernet, det er det, vi skulle prøve at undgå, og hvis det endelig skulle blive nødvendigt, at vi så sikrer, at det bliver gjort på en ordentlig måde. Vi skal med dette lovforslag forhindre nogle af de eksempler, fru Inger Stilling Pedersen nævnte, med forkerte beslutninger baseret på gamle oplysninger osv. Derfor er det så vigtigt, at det bliver ordentligt præciseret, at det skal være nye oplysninger, og at det skal være noget, også forældrene har været inddraget i. Der skal spørges, hvorfor oplysningerne er indhentet, og hvorfor man handler, som man gør. Derfor lægger jeg også meget stor vægt på den stilling, som børn og unge-udvalget får, og at det er dommeren, der skal påse, at der er foregået et ordentligt sagsbehandlingsarbejde, man bestemte også, at de oplysninger, der foreligger, er up to date.

Jeg vil også gerne understrege, at der i bemærkningerne er skrevet, at når børn og unge-udvalget skal tage afgørelsen, skal sagsbe-

handleren ikke være til stede. Jeg mener nemlig, det er vigtigt at få disse ting adskilt. Vi skal passe på, at der ikke opstår en situation, hvor man føler, at det er systemet, der har rottet sig sammen imod familien, både mod forældrene og mod børnene. Hvis der er noget i lovforslaget, der ikke er tydeligt i den retning, skal vi have det rettet.

Jytte Andersen (S):

Jeg nåede ikke i første runde at kvittere for det eksemplariske forberedelsesarbejde, som dette lovforslag har bag sig, så det vil jeg gøre nu. Jeg synes, vi har haft en rimelig god og fredsomlig debat, som tegner godt for det lovgivningsarbejde, som er det vigtigste lovgivningsansvar, fordi det beskæftiger sig med fællesansvaret for de mest udsatte, truede og sårbare børn, hvis liv og velfærd absolut afhænger af det, vi herinde i Folketinget lovgiver om.

Jeg vil gerne her i anden omgang kort give udtryk for et par erkendelser – det er ikke så tit, vi gør det – men jeg synes, vi er nødt til at erkende, at vi jo ikke, uanset hvor god vi laver denne lovgivning, kan træffe politiske beslutninger, som sikrer, at forældre opfører sig fornuftigt og ansvarligt og er gode ved deres børn. Det må vi sikre gennem den holdning, der i øvrigt er i samfundet. Og uanset – og det er også en erkendelse – hvor dårligt vi synes forældrene opfører sig over for deres børn, når de ikke forvalter deres omsorgsopgave godt nok, er der ingen tvivl om, at børnene elsker deres forældre alligevel, selv om de måske ikke fortjener det. Det er naturligvis også det, der gør, at uanset om børn får hjælp og støtte i familien eller anbringes uden for familien, har de naturligvis principielt ret til samvær og kontakt med deres forældre. Det var noget af det, fru Inger Stilling Pedersen var inde på på et tidspunkt, og som jeg er enig i. Netop fordi båndene er så stærke imellem børn og forældre, må vi tænke på, at uanset hvad vi gør, skal livlinen være intakt. Den skal vi i hvert fald være meget varsom med at kappe over.

Det er alt dette, der gør, at lovgivningen er så svær. Og det er også det, der gør, at den kommunale opgave i forbindelse med disse børnesager er så utrolig svær. Det er ikke vores opfattelse i Socialdemokratiet, at der sidder emsige socialrådgivere og prøver at hugge velfungerende børn ud af velfungerende familiers

[Jytte Andersen]

arme. De sidder faktisk i tæt samarbejde med hæderlige og gedigne kommunalpolitikere og gør sig overvejelser om, hvordan man skal støtte og hjælpe og yde en hjælp, der primært lægger vægt på, at forældre og børn er en helhed, og at man skal skabe rammer for deres liv og velfærd.

Jeg vil gerne til sidst understrege, at børn og forældre hører sammen, og at det kun er i nødsituationer, vi skal sige: Her træder fællesskabets ansvar ind over for barnets tarv. Det er derfor, det er så godt, at der lægges vægt på retssikkerheden for forældre og børn, og at der lægges vægt på retsbeskyttelsen for børnene.

(Kort bemærkning).

Inger Stilling Pedersen (KRF):

Jeg var meget glad for fru Jytte Andersens sidste indlæg. Det viste jo, at vi i bund og grund egentlig er meget enige. Så kan man diskutere forskellige ting, men det er for mig og for Kristeligt Folkeparti utrolig vigtigt, at vi ikke skærer forbindelsen over imellem forældre og børn. Og det er rigtigt, at det kan blive nødvendigt at fjerne nogle børn.

Fru Jytte Andersen sagde, at socialrådgiverne og kommunalpolitikere handlede i den bedste mening. Jamen det gør de da sikkert, for det kan hænge sammen med den holdning, man har, at ens holdning til en bestemt ting gør, at man føler eller mener, at et barn er truet. Og så er vi ude i gråzonerne. Det er derfor, vi prøver at sige: Kan vi få en bedre præcisering af nogle ting, som måske kan gøre, at vi hindrer nogle af de tvangsfjernelser, der burde have været undgået?

Jeg vil også gerne sige, at det var vældig dejligt at høre, at ministeren var så åben over for de ting, vi kom med, og også var åben over for, at man kan tage ændringer af lovforslaget op under udvalgsarbejdet.

Pia Christmas-Møller (KF):

Jeg tror, vi alle uden undtagelse har startet arbejdet med dette lovforslag med en god sum af fordomme i bagagen. Og debatten i dag har afsløret, at nogle er startet senere på denne proces end andre. Jeg håber, at vi under det kommende udvalgsarbejde vil nå til et nogenlunde fælles erkendelsesniveau omkring behovet for nuancer i forbindelse med denne debat.

Det er klart, at vi skal stille nogle meget store og meget præcise krav til behandler-systemet – ingen tvivl om det. Men når vi gør det, må vi også vise det offentlige system et gran af tillid til, at de også kan udføre den opgave, der bliver pålagt dem. Vi kan nu engang ikke herinde tage højde for, at der et eller andet sted måtte findes nogle idioter. Så skal der ske en sagsfølgelse af de pågældende, og de skal ikke have lov til at have med den gerning at gøre. Men den generelle lovgivning kan altså ikke indrettes på, at der et eller andet sted findes nogle, der ikke er deres opgave voksen.

Jeg håber på, at vi nu får et grundigt og solidt udvalgsarbejde, hvor vi finder frem til nogle løsninger. Vi er fra konservativ side meget åbne over for konkrete forslag til forbedringer af lovforslaget, hvad enten de måtte komme fra Kristeligt Folkeparti eller andre – eller hvis vi selv skulle komme med nogen. Det kunne jo godt være.

Det er klart, at hvis det viser sig, at der er nogle ting, vi ikke har fået øje på i den proces, vi har været igennem hidtil, så må vi tale om det, for jeg tror egentlig, at der i hvert fald blandt hovedparten af partierne herinde er en nogenlunde fælles grundholdning til denne sag. Og lad os få det afspejlet i en lovgivning, som vi kan være bekendt at vise over for offentligheden.

(Kort bemærkning).

Bente Juncker (CD):

Jeg er faktisk lidt træt af, at fru Pia Christmas-Møller ustandselig siger, at nu har regeringen og Det Konservative Folkeparti og Venstre arbejdet længe med denne sag, og at der er nogle, der er startet lidt senere. Jeg vil gerne sige, at jeg startede for mindst otte år siden med at se på disse sager. Det er mindst 8-10 år siden, jeg fik de første henvendelser om, at der var noget galt med lovgivningen på dette område.

(Kort bemærkning).

Hanne Thanning Jacobsen (SF):

Nu synes den stilfærdige afslutning ellers at være ved at være nået, men jeg bliver dog provokeret af fru Bente Juncker til at sige, at når jeg i mit første indlæg brugte udtrykket, at der var gået et forbilledligt arbejde forud for lov-

[Hanne Thanning Jacobsen]

forslaget, var det jo, fordi jeg først og fremmest tænkte på den grundige betænkning, der ligger til grund for lovforslaget. Og så tænkte jeg også på Folketingets Socialudvalgs forberedende arbejde og ikke kun på, hvad regeringspartierne måtte have gjort. Vi har i udvalget af betænkningssudvalgets formand fået en teknisk gennemgang, som jeg synes var meget nyttig, ligesom jeg synes, det var en virkelig udbytterig dag, da vi afholdt en såkaldt social rådslagning, hvor vi havde lejlighed til at lytte til og stille spørgsmål til en række mennesker, som har arbejdet med og har indsigt i dette område. Derfor er vi nogle, der føler, at vi har gennemløbet en meget, meget god proces, og det ser jeg frem til at vi kan videreføre under det kommende udvalgsarbejde. For heller ikke for mig er der nogen tvivl om, at dagens debat har afsløret følsomheden på dette område, og jeg synes, det er godt, at vi som folketingsmedlemmer har den, for det er et vanskeligt område lovgivningsmæssigt.

Jeg vil gerne lige her i sidste minut sige, at jeg synes, det er vigtigt – det prøvede jeg også at sige i mit første indlæg – at slå fast, at der stilles uendelig store krav til de mennesker, der skal arbejde med det, både lokalpolitikere og selvfølgelig også de ansatte i de kommunale forvaltninger. For mig er der heller ikke nogen tvivl om – og derfor er jeg glad for, at ministeren understreger, at ministeren vil sende et signal herom – at der er brug for en efter- og en videreuddannelse af en del af den kommunale forvaltnings medarbejdere. Tak for det tilsagn!

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Den kan blive meget kort, for jeg kan bakke 100 pct. op om SF's ordfører, der udlagde, hvad det egentlig var, jeg sigtede til med hensyn til det forberedende arbejde. Det, jeg på en pæn måde søgte at sige, var – det er måske en tilfældighed, men det er dog et faktum – at præcis de ordførere, som har været allermest hidsige her fra talerstolen i dag, ikke har overværet eller deltaget i den tekniske gennemgang af lovforslaget paragraf for paragraf. Det har naturligt nok afstedkommet nogle spørgsmål: Hvad ligger der i den paragraf, og hvad ligger der i den paragraf? Det er disse ting, nogle af os har fået afklaret på et tidligere tidspunkt.

Godt, at vi nu er kommet til en vis form for forståelse, og jeg håber, vi kan komme videre i forbindelse med udvalgsarbejdet. Det er såmænd alt, hvad jeg lægger op til.

(Kort bemærkning).

Bente Juncker (CD):

Det er selvfølgelig beklageligt, når man som et lille parti ikke kan være med til alle de heldagsmøder, der afholdes her i Folketinget, men jeg kan oplyse Folketinget om, at jeg af en embedsmand, der har siddet og lavet dette forslag, har fået en teknisk gennemgang, og at jeg i øvrigt er udmærket tilfreds med den tekniske gennemgang, jeg fik ved den lejlighed.

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (FP):

Når man bliver tiltalt så direkte, som det kan lade sig gøre ifølge forretningsordenen, er man jo nødt til at gå på talerstolen igen.

Med hensyn til den tekniske gennemgang af lovforslaget, der har været, så er det korrekt, at den deltog jeg ikke i. Jeg tror heller ikke, det er den store skade, at man ikke kommer til en teknisk gennemgang af et forslag, hvor en flok embedsmænd, der har udarbejdet lovforslaget, skal sidde og forklare, hvad det egentlig går ud på.

Det, jeg bruger det meste af min tid på, er at opleve virkeligheden, der omgiver os. Jeg bruger en meget stor del af min tid på at komme uden for dette hus og se, hvad der foregår derude, og det sammenholder jeg så med de paragraffer, der bliver smidt i hovedet på os dag efter dag, og så er det tydeligt for mig, at sammenholdt med virkeligheden duer dette lovforslag ikke.

Eva Kjer Hansen (V):

Jeg vil gerne sige, at vi i Venstre har brugt utrolig meget tid på at diskutere dette lovforslag, og vi mener, at vi er kommet så langt, som det overhovedet er muligt, når målet er at tage hensyn til en meget høj grad af retssikkerhed for forældrene og så samtidig have mulighed for at kunne hjælpe de børn, der bliver udsat for misbrug.

Vi har haft mange spørgsmål og mange diskussioner om, hvad det offentlige kan, må og skal. I alt bliver der tvangsfjernet godt og vel

[Eva Kjer Hansen]

700 børn i Danmark. Nogle mener, det er for få; andre mener, det er for mange.

Det, der er vigtigt for mig, er, at en egentlig tvangsfjernelse må være den absolut sidste udvej, man griber til. Jeg bryder mig som udgangspunkt ikke om, at det offentlige skal have lov til at gribe ind i familiens privatliv, men der er altså situationer, hvor det er nødvendigt af hensyn til børnenes udvikling.

Jeg vil sige, at vi ser frem til en positiv udvalgsbehandling, og vi vil meget gerne være modtagelige over for nye konkrete forslag, der måske kan være med til at sikre målet om både at styrke forældresikkerheden og samtidig sikre muligheden for at hjælpe de børn, der bliver udsat for vold eller misbrug. Men vi mener virkelig, at vi er nået så langt, som det overhovedet kan lade sig gøre, med dette lovforslag.

Tom Behnke (FP):

Jeg lovede mig selv, at jeg her i anden runde ville nævne de positive ting, jeg har fundet ved lovforslaget. Det tog lidt lang tid, men da jeg nåede om bagest i lovforslaget, opdagede jeg, at det først træder i kraft den 1. januar 1993.

Ministeren sagde i sin tale, at nu skulle man have tydeliggjort omsorgsbegrebet – det var der flere der havde været inde på, og det var der behov for. Men det har ministeren jo allerede haft rig mulighed for at gøre, det er en mulighed, som ministeren har dagligt. Vi hører om så mange groteske sager om uberettiget tvangsfjernelse fra tid til anden. Vi hører om folk, der efter at have kæmpet mod det danske bureaukrati flygter med deres børn til Sverige og søger politisk asyl, og de får det. Hvad har ministeren gjort ved det, hvad agter ministeren at gøre ved det? Så kan ministeren selvfølgelig svare, at nu har man fremsat et lovforslag her, som skal råde bod på en del af det. Javel ja – men ministeren har jo haft den mulighed dagligt, lige siden ministeren blev minister.

I det hele taget synes jeg, at ministeren gled meget af på de mange kritiske indvendinger, der har været. Ministeren henviser til, at det er ting, vi må se på i udvalget. Ministeren gik endda så langt som til at erkende, at der var en række fejl og mangler i lovforslaget, som vi skal se på. Det er jo dejligt. Men ministeren burde have gjort sig de overvejelser, inden lovforslaget blev fremsat. Ministeren har endda haft to chancer for at gennemgå tingene – det

første forslag blev skudt ned af hendes egen gruppe – og derudover har ministeren et kæmpe embedsmandsapparat i ryggen til at finde ud af, hvor der kan være problemstillinger i lovforslaget. Jeg synes, det er ret vigtigt, at Folketinget får ministerens kommentar til de mange kritiske indvendinger, der var.

Ministeren var i sin tale bange for at komme til at overskride taletiden, men brugte dog ikke mere end halvdelen af den tid, der er til rådighed. Ministeren talte en del om forældrenes retssikkerhed. Det synes jeg også er meget godt, men hvad med børnenes retssikkerhed, hvad har ministeren at sige til det i relation til de indvendinger, der har været?

Lad mig lige sige: Når vi står over for en tvangsfjernelse, der er 100 pct. berettiget, synes jeg, det er meget væsentligt, at vi overvejer, hvad det er, vi tvangsfjerner barnet til, og ikke bare taler om, hvad vi tvangsfjerner barnet fra. Der er f.eks. et grotesk eksempel, som vi har fra Nordjyllands Amt, hvor man har den praksis, at incestbørn skal tvinges til samvær med den forælder, der har begået incesten. Jeg synes, det er så grotesk, at man udsætter børn for den slags. Det er ret væsentligt, at vi også får taget fat på sådan noget.

Jeg synes også, at ministeren manglede at kommentere den radikale ændring, jeg lagde op til, nemlig at vi fører dette ind under Civilretsdirektoratet i stedet for. Jeg vil gerne høre, hvor ministeren ser forskellen i skilsmisssager og tvangsfjernelse af børn. Hvad har ministeren at sige til det?

Bente Juncker (CD):

Jeg talte i min ordførertale om den nære familie, og det er rigtigt, at ministeren også har nævnt den nære familie i lovforslaget. Men jeg vil sige, og CD stiller som et krav, at myndighederne ved tvangsfjernelse bør kunne dokumentere, at den nærmeste familie ikke kan træde til. Det bør være dokumenterbart, at den nære familie ikke kan træde i forældrenes sted, inden man skrider til anden anbringelse uden for familiens kreds.

Og så er det meget godt, at sagsbehandlingen i ministerens forslag er skilt fra det udvalg, som skal beslutte at tvangsfjerne. Men hvad er det, børn og forældre har brug for? De har brug for et sted, hvor de kan komme og blive rådgivet. Det kan de ikke blive på kommune-

[Bente Juncker]

kontoret, i bistandsafdelingen, det kan ikke lade sig gøre, for vi ved, at henvendelser resulterer i, at de bliver noteret op, og vi ved også fra Socialudvalgets møde i dag i samrådet, at de ikke bliver slettet igen, uanset om der er grund til det eller ej. CD vil i næste uge fremsætte et forslag til folketingsbeslutning om, at børn og forældre skal have nogle rådgivningscentre.

Vi kender udmærket børnetelefonen, og vi ved, Red Barnet har nogle centre i Århus osv., men vi foreslår altså et rådgivningscenter, hvor både børn og forældre kan komme trygt og lette hjertet. Det kan være over for nogle forældre, det kan være over for en psykolog, det kan være over for en pensioneret lærer, men altså et sted, hvor de i starten kan få et godt råd, som f. eks. kunne være et skoleskift eller et efterskoleophold. Det kan måske betyde, at de ikke bliver til en sag, hvorved man måske på længere sigt kan spare nogle tvangsfjernelser eller frivillige anbringelser. Dette forslag vil vi fremsætte i de kommende dage.

Ministeren sagde, at børnene skulle være enige i telefonkontrol. Jamen ved ministeren da ikke, hvordan børn reagerer? Når en myndighedsperson, en leder, en pædagog eller lignende, siger: Nu skal du bare høre, vi har en telefonopringning fra din mor, og du skal lige vide, at jeg lytter med; hvad er svaret så klokkerent? Det er da ja fra barnet. Jeg vil gerne se eksempler på, at det ikke er ja.

Det samme gælder brevkontrollen.

§ 32 forstår jeg stadig ikke. Ministeren sagde, det er tydeliggørelse af en almindelig forpligtelse, kommunalbestyrelsen har til at tilsige. Jamen hvorfor skal den så stå der? Fru Jytte Andersens bemærkning om puljeordninger er jo ganske anderledes. Der har kommunen et incitament, fordi de skal betale nogle penge til en puljeordning. Men her er der slet ikke noget incitament til, at man skal gå ud i alle folks hjem, for det er det, der står i paragraffen.

Afslutningsvis – for nu lyser den røde lampe – vil jeg gerne sige, at jeg synes, ministeren var meget åben heroppe i dag, til trods for at hun jo faktisk har et flertal for dette lovforslag. Hvis vi kan få trukket nogle af de værste tænder ud af det – det er nogle af hjørnetænderne – mener jeg også, at vi kan stemme for det, for der er nogle gode elementer i det, men det må altså være nogle af de punkter, jeg har nævnt her ved førstebehandlingen, der ryger ud.

(Kort bemærkning).

Jytte Andersen (S):

Jeg synes, det lyder, som om det er et smadrigt forslag, der åbenbart kommer fra Centrum-Demokraterne, som vi allerede nu kan sige at vi gerne vil støtte. Vi tror, det er nødvendigt, at man skaber rammer, hvad enten det nu skal ligge i den sociale forvaltning eller andre steder, for, at børn og forældre kan søge råd og vejledning uden nødvendigvis at blive gjort til en social sag og diske op med hele deres livshistorie. Det tror vi er meget nødvendigt, og vi har helt den samme holdning, som fru Bente Juncker gav udtryk for, nemlig at uanset hvor gode private initiativer der i øvrigt måtte være – børnetelefonen, som er etableret af Børns Vilkår, er jo fremragende – skal det ikke kun overlades til privat initiativ, når vi har et veludbygget offentligt servicesystem, som også burde kunne rådgive forældre om almindelige børns almindelige opdragelsesproblemer, så vi ikke gør sager ud af noget, der ikke nødvendigvis behøver at blive gjort en sag ud af, men hvor man ved en almindelig kyndig rådgivning, råd og vejledning kunne minimere nogle af de problemer, vi har talt om her hele eftermiddagen. Så jeg kan tilsige fuld opbakning til det forslag, Centrum-Demokraterne vil fremsætte.

(Kort bemærkning).

Hanne Thanning Jacobsen (SF):

Selv om min natur måske er lidt mere forsigtig end fru Jytte Andersens, vil jeg da meget gerne – også for at fru Jytte Andersen og fru Bente Juncker kan være sikre på, at der er et flertal, der vil se positivt på forslaget – tilkendegive, at jeg imødeser forslaget med stor forventning, og hvis indholdet er som den overskrift, fru Bente Juncker har antydnet, kan jeg tilsige, at SF er med, således at vi allerede nu kan konstatere et flertal for det.

Inger Stilling Pedersen (KRF):

Der var i anden omgang en ordfører for De Konservative, som mente, at vi var nogle, der måske ikke havde sat os godt nok ind i sagerne. Dertil vil jeg bare sige, at vi jo også kan have været til noget, som den konservative ordfører ikke har deltaget i. Vi har været til høringer, og vi har været ude omkring og lytte til,

[Inger Stilling Pedersen]

hvad andre mennesker har at sige, og vi har endda været inviteret af socialministeren til en gennemgang af forslaget med sagkyndig bistand, hvor vi kunne give udtryk for vore synspunkter om det. Så jeg synes, vi er vældig godt orienteret om det.

Jeg har også sagt, at vi fra Kristeligt Folkepartis side er meget åbne over for forslaget, men at der er ting, som vi mener godt kan være bedre. Jeg kan nævne, at jeg er enig med fru Bente Juncker i, at betydningen af den nære familie skal præciseres ikke bare i bemærkningerne, hvor vi godt ved det står, men også i selve lovforslaget. Vi mener også, at man bør vurdere, hvordan man kan undgå adskillelse af forældre og børn, selv om barnet må fjernes fra hjemmet, altså at man sikrer kontakten også gerne til bedsteforældre og den nære familie, sådan at forbindelsen ikke bliver afbrudt med de tragedier, det fører med sig.

Vi er også meget enige i fru Bente Junckers forslag om en rådgivning. Det finder jo sted på forskellig vis i dag: der er åbne rådgivninger i Odense og mange andre steder, hvor man kan henvende sig uden at blive skrevet op. Vi mener, det er meget væsentligt, at man kan gøre det, og kan vi få det udbygget, sådan at vi undgår større indgreb, er det jo bare positivt.

Kristeligt Folkeparti vil altså deltage i udvalgsarbejdet med den holdning, at vi går ind for det gode i forslaget og vil stille konkrete forslag, som vi vil forsøge at samle flertal for, på de områder, hvor vi ønsker forbedringer. For sagen er jo, at vi til syvende og sidst kan fastslå nu, da debatten er ved at ebbe ud, at vi grundlæggende er enige om mange af disse spørgsmål.

Jeg er også glad for, at man får øjnene op for, at der må kræves en bedre uddannelse. Som vi har diskuteret i formiddags i anden sammenhæng, er de mennesker, der skal afsige dom over deres medmennesker, måske for dårligt uddannet til at kunne gøre det. Det er meget vigtigt, at man også har den rigtige baggrund for det, og at de ansvarlige myndigheder virkelig bliver ansvarlige.

Jeg vil slutte af med at sige, at vi ved, det er få kommuner, det drejer sig om. Jeg har fulgt sager igennem både 1970'erne og 1980'erne – så det er ikke noget, der lige er opstået nu – og har set det urimelige og gang på gang påtalt det. Jeg er glad for, at der nu er en forståelse

for de problemer, for vi er i hvert fald nogle, der gang på gang har sagt, at der er noget galt, når mennesker er prisgivet et system og de føler sig magtesløse over for det og også over for, at de ting, der bliver sagt om én, aldrig kan slettes igen. Men det er et helt andet spørgsmål, som vi kan tage op senere.

Vi går ind til udvalgsbehandlingen med det sigte at få en god lovgivning for børn og de børn, der nødvendigvis må fjernes.

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Jeg vil gerne kvittere for Kristeligt Folkepartis meddelelse om, at Kristeligt Folkeparti vil arbejde positivt under lovforslagets udvalgsbehandling. Det synes jeg er godt.

I øvrigt vil jeg bare sige, at vi jo deler Kristeligt Folkepartis bekymring med hensyn til overgreb fra det offentliges side. Men skulle det forholde sig sådan, som man måske kunne få indtryk af både af ordførerindlæg fra Kristeligt Folkeparti og fra andre her i dag, at der i flæng og i tusindvis blev gennemført uberettigede tvangsfjernelser i dette land, ville vi jo nok ikke være i den situation, at Danmark ligger i bunden, hvad angår tvangsfjernelser forholdsmæssigt i forhold til befolkningstallet.

Vi ønsker ikke, at der med dette lovforslag skal ske flere eller færre tvangsfjernelser, men vi ønsker, at retsstillingen bliver præciseret, og at vi når at hjælpe i tide i de påkommende tilfælde. Derfor er jeg glad for, at Kristeligt Folkeparti også ønsker en nuanceret debat og vurdering under udvalgsarbejdet.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Fru Inger Stilling Pedersen for en kort bemærkning. Og så har jeg på fornemmelsen, at jeg kan give socialministeren ordet.

(Kort bemærkning).

Inger Stilling Pedersen (KRF):

Nej, vist drejer det sig ikke om 1.000 tilfælde, men hver gang et ulykkeligt forældrepar, en ulykkelig mor eller far, henvender sig til en af os eller anden myndighed, hvor de mener de kan komme igennem, fordi de føler, at de kommer til kort, så har dét enkelte menneske da også en værdi. Det kan så være én, det kan være fem, og det kan være ti, men de tæller

[Inger Stilling Pedersen]

altså også for mig – ikke bare de store masser og de store mængder. Hvis det viser sig, at lovgivningen ikke er god nok, kan netop enkelttilfældene vise os, at det måske er nødvendigt at ændre den. Det er derfor, vi siger, at selv om det heldigvis ikke drejer sig om så mange tilfælde, skal det altid foregå med retssikkerheden i behold – det er det væsentlige.

Socialministeren (Else Winther Andersen):

Jeg vil gerne indlede med at svare hr. Tom Behnke, der sagde, at han helst befinder sig ude i virkeligheden og læser lovforslaget derudefra. Det behøver da heller ikke at være den dårligste baggrund for at behandle så vigtigt et emne som dette her. Men samtidig bliver der gjort opmærksom på, at jeg som minister kunne have gjort noget ved omsorgsbegrebet noget før. Jamen det er jo lige nøjagtig det, jeg har gjort, for det er et helt år siden, vi begyndte at arbejde med lovforslaget på dette område. Det er de muligheder, jeg har haft, for jeg er jo også nødt til som minister at overholde de love, der gælder i dag.

Endvidere bliver der spurgt direkte, hvor børns retsstilling bliver styrket. Jeg kan da nævne nogle af områderne. Det sker en bedre sagsbehandling, og når jeg siger en bedre sagsbehandling, har jeg samtidig også givet tilsagn om, at jeg gerne vil udsende nogle signaler om, at de, der skal arbejde på dette område, får en bedre uddannelse, sådan at vi får brudt med den tidligere tankegang og kommer ind på den fremadrettede, som vi gerne skulle.

Derudover blev jeg spurgt om, hvorfor jeg ikke syntes, det skulle foregå i civilretten, men i det kommunale udvalg. Det synes jeg ikke er så svært at svare på, for når jeg vælger det kommunale islæt her, men suppleret med dommere, der har stemmeret, er det, fordi det er kommunerne, der tilrettelægger den politik, der skal gælde for børn og unge i det lokale område, og derfor også må være dem, der tager ansvaret for, at sagsbehandlingen er den bedste mulige. Men for at styrke både børnenes og forældrenes retsstilling er dommeren og den socialpædagogiske konsulent kommet med og har fået stemmeret. Det, der er vigtigt, er, at det er dommeren, der leder møderne og påser, at de oplysninger, der foreligger, er af nyere dato, som jeg har sagt tidligere.

Der er faktisk også sket en stramning af den gældende praksis med hensyn til telefonkontrollen. Efter den debat, der har været her om telefonkontrollen, kunne man godt tro, at det var det modsatte, der var tilfældet, men det er det altså ikke. Bare for at nævne nogle af områderne.

Fru Bente Juncker oplyser, at der vil blive fremsat forslag om et rådgivningscenter, hvor børn og forældre kan komme, og det vil jeg da gerne se på, når det foreligger, men jeg kan ikke tage stilling til det før da.

Hvad angår § 32, skal jeg bare gøre opmærksom på, at det drejer sig om en almindelig bemærkning. Det er ikke noget nyt, og det betyder ikke øget kontrol.

Jeg er glad for fru Bente Junckers udtalelse om, at man også oplever, der er værdifulde elementer i forslaget, og at man vil se på det positive i det.

I øvrigt vil jeg gerne kvittere for det samarbejde, vi har haft. Om man har arbejdet med dette emne i 8 år eller i kortere tid, synes jeg sådan set ikke er så vigtigt. Det, der er vigtigt, er, at jeg har oplevet, at alle ordførere og alle partier er gået med ind i arbejdet på et meget tidligt tidspunkt. Nogle har været ovre til direkte gennemgang ovre ved mit bord, andre har fulgt det under udvalgsarbejde, og det ene kan jo være lige så godt som det andet, men det, der har været vigtigt for mig, er, at alle har haft mulighed til at stille spørgsmål om forhold, man var usikker og nervøs for, således at man på grundlag af disse kontakter kunne gå hjem og selv tage stilling til spørgsmålene.

Jeg vil også gerne kvittere over for Socialudvalget for den måde, både jeg som minister og mine embedsmænd blev inddraget i den høringsdag, der var. Jeg synes, det var utrolig flot, at jeg var inviteret med, og at jeg måtte stille spørgsmål på lige fod med andre i udvalget. Jeg er ikke bekendt med, at det har fundet sted tidligere, og det vil jeg gerne kvittere for. Det er også sådan noget, der gør, at jeg har en forventning om, at vi vil blive i stand til at finde en god udformning af dette lovforslag under det kommende udvalgsarbejde.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden:

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Der er ikke mere på dagsordenen.

Der er foretaget ændringer i følgende udvalg:

Landbrugs- og Fiskeriudvalget (5/2 92):

Udtræder: Ernst B. Schmidt (FP)

Ny stedf.: Aage Brusgaard (FP)

Folketingets næste møde afholdes i morgen, fredag den 7. februar 1992, kl. 10.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den dagsorden, der er opslået i salen.

Mødet hævet kl. 15.33
